

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Навчально-науковий інститут економіки і управління
Кафедра фінансів

«До захисту в ЕК»

Директор інституту

_____ Олег ШЕРЕМЕТ
(підпис) (ім'я та прізвище)

«__» _____ 2023 р.

«До захисту допущено»

Завідувач кафедри

_____ Лада ШІРІНЯН
(підпис) (ім'я та прізвище)

«__» _____ 2023 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ БАКАЛАВРА

зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми Фінанси, банківська справа та страхування
на тему: **Грошові потоки суб'єктів підприємництва та напрями їх оптимізації**

Виконала: здобувачка 4 курсу, групи ФІ-4-15

_____ Гонська Ольга Володимирівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Керівник: Лисенок Олексій Володимиривоч _____
(прізвище, ім'я, по батькові повністю) (підпис)

Рецензент Людмила Духновська _____
(ім'я та прізвище) (підпис)

Я, як здобувач (ка) Національного університету харчових технологій, розумію і підтримую політику університету з академічної доброчесності. Я, не надавав (ла) і не одержував (ла) недозволеної допомоги під час підготовки цієї роботи. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувач (ка) _____
(підпис)

Київ – 2023р.

Динаміка коефіцієнтів ділової активності у ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр., табл. 10. Баланс ліквідності ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр., табл. 11. Аналіз руху грошових потоків ПрАТ «ІНДАР» прямим способом за 2020 – 2022 рр., табл. 12. Проблеми та перспективи оптимізації грошових потоків у ПрАТ «ІНДАР»

6. Консультанти розділів проєкту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
I	Лисенок О. В., проф.		
II	Лисенок О. В., проф.		
III	Лисенок О. В., проф.		

7. Дата видачі завдання: _____ 05 грудня 2022 року _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проєкту (роботи)	Строк виконання етапів проєкту (роботи)	Примітка
1	Вибір теми, написання заяви, отримання завдання й узгодження плану з керівником	05.12.2022	
2	Робота над 1-м розділом і перевірка керівником	До 24.03.2023	
3	Робота над 2-м розділом і перевірка керівником	До 24.04.2023	
4	Робота над 3-м розділом і перевірка керівником	До 17.05.2023	
5	Формлення роботи та подання керівникові для проходження попереднього захисту	До 19.05.2023	
6	Попередній захист	30.05.2023	
7	Подання кваліфікаційної роботи з підтвердження керівника на перевірку академічного плагіату.	01.06.2023	
8	Допрацювання кваліфікаційної роботи після попереднього захисту та перевірки на плагіат, узгодження лісту доповіді та презентації з керівником, отримання дзивів на роботу	До 06.06.2023	
9	Підпис остаточного варіанту роботи завідувачем кафедри	07.06.2023	

Здобувач

_____ Гонська О.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____ Лисенок О.В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Гонська О. В. «Грошові потоки суб'єктів підприємництва та напрями їх оптимізації»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня «бакалавр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування». Національний університет харчових технологій, Київ, 2023.

Кваліфікаційна робота присвячена розв'язанню теоретичних, методичних і практичних напрямів удосконалення фінансової діяльності підприємства шляхом планування грошових потоків.

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, переліку використаних джерел і додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми та сформульовано завдання дослідження.

У першому розділі розкрито економічну сутність і класифікацію грошових потоків підприємства, визначено методи та показники аналізу грошових потоків підприємства й обґрунтовано напрями оптимізації грошових потоків суб'єктів підприємництва.

Другий розділ присвячено аналізу джерел утворення та напрямів витрачання грошових потоків ПрАТ «ІНДАР».

У третьому розділі обґрунтовано удосконалення процесу оптимізації грошових потоків ПрАТ «ІНДАР».

Ключові слова: гроші, грошові потоки, оптимізація грошових потоків, суб'єкти підприємництва, фінансова діяльність.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ НАПРЯМІВ ОПТИМІЗАЦІЇ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА.....	10
1.1. Економічна сутність і класифікація грошових потоків підприємства....	10
1.2. Методи та показники аналізу грошових потоків підприємства.....	15
1.3. Напрями оптимізації грошових потоків суб'єктів підприємництва.....	21
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПРАТ «ІНДАР».....	27
2.1. Характеристика ПрАТ «ІНДАР» і його фінансової служби.....	27
2.2. Аналіз джерел утворення та напрямів витрачання грошових потоків підприємства.....	30
2.3. Аналіз руху грошових потоків за видами діяльності підприємства.....	43
РОЗДІЛ 3. УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ОПТИМІЗАЦІЇ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПРАТ «ІНДАР».....	51
3.1. Заходи щодо збільшення обсягів грошових потоків у ПрАТ «ІНДАР»....	51
3.2. Удосконалення фінансової діяльності підприємства шляхом ефективного планування грошових потоків.....	55
3.3. Резерви зростання грошових потоків через підвищення прибутковості діяльності за рахунок інвестування.....	59
ВИСНОВКИ.....	63
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	69
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Грошові потоки є життєво важливою складовою фінансового управління будь-якого підприємства та мають прямий вплив на його прибутковість, ліквідність і стійкість. Оптимізація грошових потоків дозволяє підприємствам ефективно управляти своїми фінансовими ресурсами та мінімізувати ризики, пов'язані з нестачею грошових коштів. Дослідження грошових потоків може допомогти виявити проблемні області, де відбуваються затримки чи витрати грошей, і розробити стратегії для їх вирішення. Окрім того, у контексті постійних змін у бізнес-середовищі, таких як зміни в законодавстві, економічні кризи чи технологічний прогрес, дослідження грошових потоків може допомогти підприємствам адаптуватися до нових умов і забезпечити стабільність своєї фінансової ситуації. Конкретні напрями оптимізації грошових потоків залежать від характеру та специфіки підприємства. Зокрема, ефективне планування та керування запасами може допомогти уникнути зайвих витрат на запаси та забезпечити належний рівень наявності товарів для підтримки бізнесу. Встановлення сприятливих умов оплати з постачальниками та вимог до клієнтів може покращити грошовий потік підприємства. Вивчення платоспроможності клієнтів перед наданням кредиту може допомогти уникнути проблем зі збитками від несплати боргів. Ретельне планування доходів та витрат може допомогти підприємствам керувати своїми фінансами та підготуватися до майбутніх фінансових викликів. Використання інструментів, таких як кредитні лінії, факторинг або лізинг, може допомогти підприємствам забезпечити необхідний грошовий потік у разі потреби. Тому тема дослідження грошових потоків суб'єктів підприємництва та напрямів їх оптимізації є надзвичайно актуальною в сучасному бізнес-середовищі.

Теоретичні та практичні аспекти обґрунтування напрямів формування та удосконалення грошових потоків суб'єктів підприємництва знайшли відображення в наукових працях таких вчених як: Бойко Н. В., Єлісеєва О. К.,

Ковальчук Н. О., Кошельок Г. В., Рожков І. М., Стащук О. В., Чудінович М. В., Харченко В. А., Циган Р. М., Школьник І. О., Щепіна Т. Г. та ін. У наукових працях досліджено напрями обґрунтування важливості дослідження теми грошових потоків суб'єктів підприємництва, що може бути предметом дискусії в контексті різних поглядів та пріоритетів. Деякі аргументи можуть викликати суперечки чи різні точки зору. Тому тема обґрунтування джерел утворення та напрямів витрачання грошових потоків підприємства є актуальною та потребує подальшого дослідження.

Метою кваліфікаційної роботи є теоретично-практичні особливості обґрунтування напрямів формування та удосконалення грошових потоків суб'єктів підприємництва.

Реалізація мети дослідження обумовила постановку та вирішення наступних **завдань**:

- визначити економічну сутність і класифікація грошових потоків підприємства;
- визначити методи та показники аналізу грошових потоків підприємства;
- обґрунтувати напрями оптимізації грошових потоків суб'єктів підприємництва;
- надати характеристику ПрАТ «ІНДАР» і його фінансової служби;
- провести аналіз джерел утворення та напрямів витрачання грошових потоків підприємства;
- проаналізувати рух грошових потоків за видами діяльності підприємства;
- визначити заходи щодо напрямів оптимізації грошових потоків у ПрАТ «ІНДАР»;
- провести обґрунтування напрямів удосконалення фінансової діяльності підприємства шляхом планування грошових потоків;
- виявити резерви зростання грошових потоків через підвищення прибутковості.

Об'єктом дослідження є грошові потоки суб'єктів підприємництва.

Предметом дослідження є науково-методичне забезпечення напрямів удосконалення формування грошових потоків суб'єктів підприємництва.

Методи дослідження. Дослідження грошових потоків на підприємстві включає в себе різні методи, такі як теоретичне узагальнення та аналіз. У роботі були використані такі методи: теоретичного узагальнення (цей метод використовується для вивчення теоретичних аспектів грошових потоків на підприємстві. Він базується на аналізі наукових джерел, теоретичних концепцій, моделей і методологій, пов'язаних із грошовими потоками); метод аналізу фінансової звітності (цей метод використовує фінансову звітність підприємства (зокрема звіти про прибутки та збитки, баланс та звіт про грошові потоки) для аналізу грошових потоків); метод прогнозування грошових потоків (цей метод передбачає прогнозування майбутніх грошових потоків на підприємстві на основі різних факторів, таких як продажі, витрати, інвестиції й інші фінансові та економічні показники); метод дослідження внутрішніх процесів (цей метод передбачає дослідження та аналіз внутрішніх процесів підприємства, які впливають на грошові потоки).

Інформаційною базою дослідження стали законодавчі й інші нормативно-правові акти України з приводу формування грошових потоків суб'єктів підприємництва, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, публікації з досліджуваної проблеми з приводу вдосконалення фінансової діяльності підприємства шляхом планування грошових потоків, а також інтернет-ресурси, статистична та фінансова звітність ПрАТ «ІНДАР».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ НАПРЯМІВ ОПТИМІЗАЦІЇ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦТВА

1.1. Економічна сутність і класифікація грошових потоків підприємства

Економічна сутність грошових потоків підприємства полягає в русі грошових коштів у межах організації. Вони виникають внаслідок здійснення операцій із продажу товарів або послуг, здійснення інвестицій, отримання та сплати платежів, управління фінансовими активами й іншими фінансовими операціями підприємства. Автори можуть мати різні підходи до визначення сутності поняття «грошові потоки суб'єктів підприємництва» в залежності від своїх теоретичних поглядів і дослідницьких інтересів. У табл. 1.1 представлені підходи авторів до визначення сутності поняття «грошові потоки».

Таблиця 1.1

Підходи авторів до визначення сутності поняття «грошові потоки»

Автор, джерело	Характеристика дослідження
Бойко Н. В. [4, с. 14]	Грошові потоки суб'єктів підприємництва – рух грошових коштів від і до підприємства, включаючи операційні, інвестиційні та фінансові потоки.
Єлісеєва О. К. [11, с. 381]	Грошові потоки суб'єктів підприємництва – основний інструмент управління фінансами підприємства та оцінки його фінансової стійкості.
Ковальчук Н. О. [12, с. 787]	Грошові потоки суб'єктів підприємництва – процес виникнення, розподілу та використання грошових коштів у рамках економічної системи. Автор досліджує вплив грошових потоків на економічний розвиток, споживання, інвестиції й інші економічні показники.
Рожков І. М. [34, с. 9]	Грошові потоки суб'єктів підприємництва – результат діяльності підприємства, що включає всі операції, пов'язані зі збором, розподілом та використанням грошових ресурсів.
Чудінович М. В. [42, с. 71]	Грошові потоки суб'єктів підприємництва – обсяг надходжень і витрачання грошових коштів упродовж певного тимчасового періоду.

Отже, грошові потоки формуються в результаті господарської діяльності організації та відображають рух грошових коштів від і до підприємства. Рух грошових потоків пов'язаний з чинниками часу, ризику та ліквідності. Часовий фактор відображає розподіл грошових потоків у різні періоди, що може включати надходження та витрати на певні дати чи упродовж певних періодів. Фактор ризику відображає небезпеку невиконання грошових зобов'язань або непередбачуваність надходжень. Ліквідність відображає здатність організації вчасно забезпечувати потреби у грошових коштах.

Грошові потоки є важливим інструментом управління фінансами підприємства. Аналіз і планування грошових потоків дозволяють організації керувати своїми фінансовими ресурсами, прогнозувати потреби в грошових коштах, управляти ризиками та забезпечувати ліквідність [6, с. 239]. Оптимізація грошових потоків допомагає підприємству ефективно використовувати свої фінансові ресурси та забезпечувати стійкий розвиток.

Грошові потоки є ключовим елементом фінансової стійкості підприємств. У табл. 1.2 представлені особливості дослідження особливостей формування та оптимізації грошових потоків суб'єктів господарювання на думку різних авторів.

Таблиця 1.2

Особливості формування й оптимізації грошових потоків суб'єктів господарювання на думку різних авторів

Автор, джерело	Характеристика дослідження
Головко В. І. [7, с. 17]	Дослідження та оптимізація грошових потоків допомагають підприємствам забезпечити належний рівень ліквідності, знизити ризики нестачі грошових коштів та збільшити їх здатність до утримання в складних економічних умовах.
Данилюк О. В. [9, с. 49]	Дослідження грошових потоків допомагає розуміти, як грошові кошти використовуються в підприємстві. Це надає керівництву підприємства можливість приймати обґрунтовані фінансові рішення та планувати витрати, інвестиції та розвиток бізнесу з урахуванням реальних фінансових можливостей.
Кошельок Г. В. [14, с. 232]	Дослідження грошових потоків може допомогти виявити недостачу або зайві витрати грошових коштів у різних аспектах діяльності підприємства.

	Це дозволяє підприємствам зосередитися на ефективному використанні ресурсів та оптимізації бізнес-процесів.
Кучеренко Т. Є. [17]	Грошові потоки є важливим джерелом інформації для фінансового аналізу та оцінки підприємств. Вони допомагають розуміти фінансову продуктивність, рентабельність і стабільність підприємства, що є важливим для інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених сторін.
Сергєєва О. Р. [36, с. 108]	Грошові потоки підприємств можуть бути суттєво позначені зовнішніми факторами, такими як економічні кризи, зміни законодавства чи зміни у ринкових умовах. Дослідження грошових потоків дозволяє підприємствам бути гнучкими та адаптуватися до нових умов, мінімізуючи негативний вплив таких факторів.

Формування та оптимізація грошових потоків суб'єктів господарювання мають свої особливості, які залежать від характеру діяльності підприємства, його розміру, галузі, конкурентного середовища й інших факторів. Суб'єкти господарювання отримують грошові потоки з різних джерел, таких як продаж товарів або послуг, інвестиції, кредити, дивіденди тощо. Формування ефективної системи управління цими джерелами та максимізація надходжень є важливим завданням [31, с. 114]. Грошові потоки можуть бути нерівномірними та неперервними. Підприємствам потрібно враховувати цю зворотність при плануванні та оптимізації, зокрема, раціоналізувати витрати та забезпечити підтримку платоспроможності в періоди знижених грошових потоків.

Групування грошових потоків може здійснюватись за різними класифікаційними ознаками залежно від мети та потреб аналізу (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Групування грошових потоків за різними класифікаційними ознаками

[35, с. 98]

Класифікаційна ознака	Найменування грошових потоків
За джерелами	⊗ від операційної діяльності: пов'язані з основною діяльністю підприємства, такими як продаж товарів та послуг, отримання платежів від клієнтів, виплата заробітної плати тощо;

	<ul style="list-style-type: none"> ☒ від інвестиційної діяльності: пов'язані з капітальними інвестиціями, придбанням активів, продажем активів, інвестиціями у проекти тощо; ☒ від фінансової діяльності: пов'язані зі залученням та погашенням кредитів, емісією акцій, виплатою дивідендів, погашенням боргових зобов'язань тощо.
За напрямком	<ul style="list-style-type: none"> ☒ внутрішні: пов'язані зі здійсненням операцій в межах самого підприємства, наприклад, міжрозрахункові платежі між відділами чи підрозділами; ☒ зовнішні: пов'язані з взаємодією підприємства з зовнішніми сторонами, такими як клієнти, постачальники, кредитори, інвестори тощо.
За характером	<ul style="list-style-type: none"> ☒ операційні: пов'язані з операційною діяльністю підприємства, такими як отримання готівки від продажу товарів, платежі за закупівлю сировини тощо; ☒ інвестиційні: пов'язані з капітальними вкладеннями, придбанням та продажем активів; ☒ фінансові: пов'язані з фінансовою діяльністю підприємства, такими як залучення позик, погашення боргів, виплата дивідендів тощо.

Групування грошових потоків за цими ознаками дозволяє здійснювати більш детальний аналіз та керування грошовими потоками підприємства відповідно до конкретних потреб та цілей. Грошові потоки можуть бути під впливом різних ризиків, таких як зміни ринкових умов, кредитний ризик, валютний ризик тощо. Підприємства повинні розробляти стратегії управління ризиками для забезпечення стійкості грошових потоків. Вибір оптимальної структури капіталу може впливати на грошові потоки підприємства. Правильне збалансування між власним та залученим капіталом може забезпечити ефективне фінансування та підтримку грошових потоків. Управління запасами та оптимізація кредиторської та дебіторської заборгованості можуть позитивно впливати на грошові потоки. Ефективне планування запасів та управління платежами можуть зменшити необхідність у великих фінансових ресурсах та забезпечити плавний рух грошових потоків. Використання фінансових інструментів, таких як кредити, лізинг, факторинг, може сприяти оптимізації

грошових потоків та забезпеченню доступу до необхідних фінансових ресурсів [38, с. 45].

Загалом, формування та оптимізація грошових потоків є складним завданням для суб'єктів господарювання, яке вимагає уважного планування, ефективного управління ресурсами та врахування ризиків.

Класифікація грошових потоків підприємства може бути різною в залежності від багатьох факторів, таких як галузь діяльності, види операцій, розглянуті періоди, цілі дослідження тощо. Однак основні класифікації грошових потоків включають наступні [22, с. 201]:

☺ операційні – включають грошові потоки, пов'язані з основною діяльністю підприємства. Вони виникають внаслідок продажу товарів або послуг, отримання платежів від клієнтів, сплати зарплат та податків, закупівлі сировини та матеріалів, витрат на операційну діяльність тощо. Операційні грошові потоки є основним джерелом грошових коштів підприємства;

☺ інвестиційні – включають грошові потоки, пов'язані з інвестиційною діяльністю підприємства. Вони виникають внаслідок купівлі та продажу активів, придбання та відчуження обладнання, будівництва та реконструкції, інвестицій в нові проекти тощо. Інвестиційні грошові потоки відображають зміни в активів підприємства;

☺ фінансові – включають грошові потоки, пов'язані з фінансовою діяльністю підприємства. Вони виникають внаслідок залучення та погашення позик, випуску та викупу акцій, отримання та сплати дивідендів, отримання кредитів та погашення боргів, валютних операцій тощо. Фінансові грошові потоки відображають зміни в структурі капіталу та фінансових зобов'язань підприємства [7, с. 18].

Вищенаведена класифікація допомагає аналізувати та відстежувати рух грошових потоків у підприємстві, розуміти їх джерела та використання, а також планувати та оптимізувати фінансові ресурси організації.

Отже, грошові потоки відображають постійний рух грошових коштів у організації внаслідок її операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Вони

включають надходження та витрати грошових ресурсів, пов'язані з цими видами діяльності. Операційні грошові потоки відображають рух грошових коштів, пов'язаних з основною діяльністю підприємства, такою як продаж товарів або послуг, отримання доходів, платежі за закупівлю сировини, заробітна плата, податки тощо. Інвестиційні грошові потоки відображають рух грошових коштів, пов'язаних з інвестиціями підприємства, такими як придбання та продаж активів, капітальні вкладення, отримання та погашення кредитів і позик, дивіденди тощо. Фінансові грошові потоки відображають рух грошових коштів, пов'язаних з фінансовою діяльністю підприємства, такою як залучення капіталу, погашення боргів, виплата дивідендів, придбання та продаж фінансових інструментів тощо. Вивчення й аналіз грошових потоків дозволяють підприємствам керувати своїми фінансовими ресурсами, прогнозувати майбутні грошові потоки, оцінювати ризики та планувати стратегії залучення та використання грошових коштів для досягнення своїх цілей.

1.2. Методи та показники аналізу грошових потоків підприємства

Аналіз грошових потоків на підприємстві включає ретельне вивчення та оцінку руху грошових коштів у компанії. Аналіз грошових потоків вимагає докладного розбиття та класифікації грошових операцій на різні категорії. Це дозволяє отримати чітку картину про джерела та використання грошових коштів у різних аспектах діяльності підприємства. Аналіз грошових потоків потребує врахування часових аспектів. Надходження та витрати грошових коштів можуть відбуватися у різний період часу, тому важливо враховувати цей фактор при аналізі.

Перелік методів аналізу грошових потоків на підприємстві [18, с. 120]:

- ✓ оцінка грошових потоків – включає аналіз фактичних грошових потоків підприємства, включаючи надходження та витрати грошових коштів. Це дозволяє

оцінити джерела та напрямки грошових потоків і виявити фінансові проблеми чи можливості для оптимізації;

✓ показники грошових потоків – включає використання різних показників, які відображають стан грошових потоків підприємства. Наприклад, показник чистих грошових потоків, показник зворотності грошових потоків, показник грошових потоків від операційної діяльності тощо. Ці показники допомагають визначити ефективність управління грошовими потоками та виявити потенційні проблеми;

✓ прогнозування грошових потоків – включає розробку прогнозів майбутніх грошових потоків підприємства на основі аналізу минулих та поточних даних. Це дозволяє планувати фінансові ресурси, виявляти потенційні дисбаланси та вчасно приймати рішення для оптимізації грошових потоків;

✓ рентабельність грошових потоків – включає оцінку доходності грошових потоків підприємства. Він дозволяє визначити, наскільки ефективно підприємство використовує свої грошові ресурси та генерує прибуток;

✓ стратегічне планування грошових потоків – включає розробку стратегії управління грошовими потоками з метою забезпечення стабільності та платоспроможності підприємства в майбутньому. Він враховує фактори, які можуть впливати на грошові потоки, такі як зміни у ринкових умовах, кредитні ризики тощо.

Вищенаведені методи та показники допомагають підприємствам аналізувати, контролювати та оптимізувати свої грошові потоки для забезпечення фінансової стійкості та успішності в довгостроковій перспективі.

Традиційно використовують прямий і непрямий методи розрахунку показників чистого грошового потоку на підприємстві (рис. 1.1).

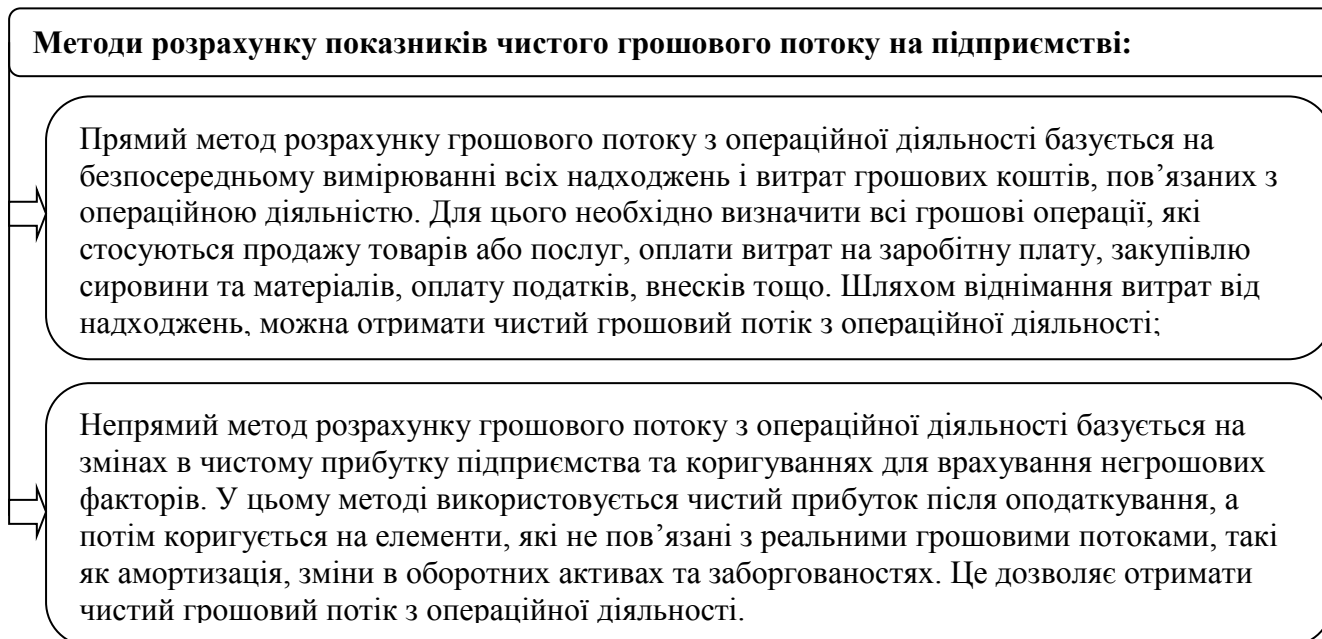

Рис. 1.1. Методи розрахунку показників чистого грошового потоку на підприємстві [25, с. 7]

Використання одного з цих методів залежить від доступності та точності фінансових даних, а також від потреби у деталізації розрахунків грошових потоків на підприємстві. Кожен з методів має свої переваги та обмеження, і вибір методу залежить від конкретних умов та потреб аналізу грошових потоків на підприємстві.

Аналіз грошових потоків включає порівняння фактичних показників з плановими значеннями та даними попередніх періодів. Це допомагає виявити відхилення та оцінити ефективність управління грошовими потоками у різні періоди. Основні показники аналізу грошових потоків на підприємстві представлені на рис. 1.2.

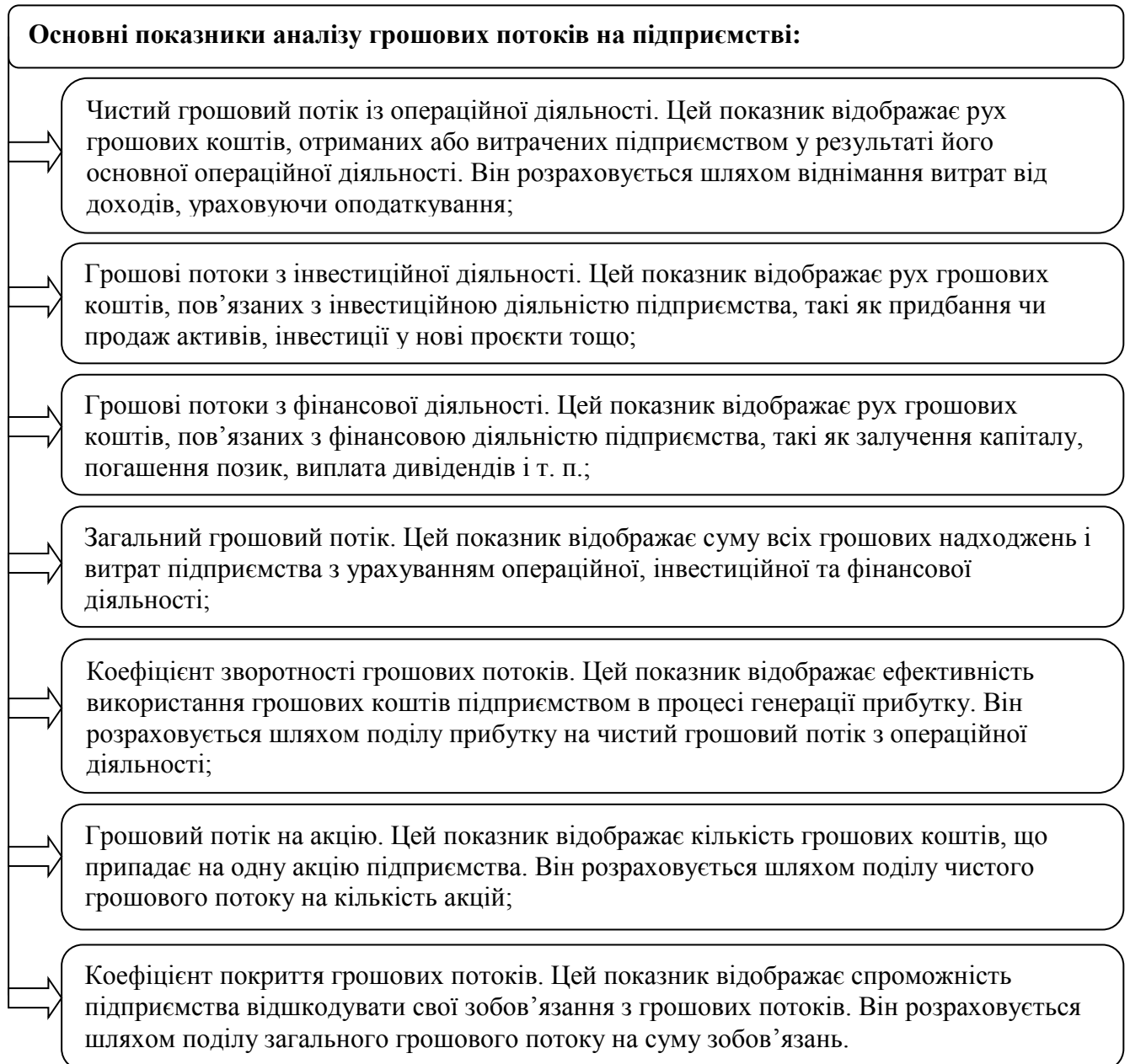

Рис. 1.2. Основні показники аналізу грошових потоків на підприємстві

[43, с. 112]

Варто відзначити, що вищенаведені показники допомагають аналізувати рух грошових потоків підприємства, оцінювати його фінансову стійкість, ліквідність і ефективність у використанні грошових коштів. Аналіз грошових потоків підприємства включає в себе використання різних методів та показників для оцінки його фінансового стану та ефективності управління грошовими ресурсами.

При використанні непрямого методу розрахунку чистого грошового потоку може виникнути різниця між ним та фінансовим результатом роботи

підприємства. Основна причина цієї різниці полягає в тому, що фінансовий результат включає такі елементи як амортизація, зміни в оборотних активах та заборгованостях, які не впливають безпосередньо на рух грошових коштів.

Фінансовий результат відображає прибуток або збиток, отриманий підприємством в певний період після врахування усіх витрат та доходів, включаючи негрошові елементи. Однак, для аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємства, часто важливим є саме рух грошових коштів, оскільки це відображає реальні грошові потоки, які можуть використовуватись для погашення зобов'язань та інших фінансових зобов'язань [26].

Тому, розрізняючи чистий грошовий потік та фінансовий результат, можна отримати більш повне уявлення про фінансову ситуацію підприємства. Обидва ці показники є важливими для оцінки діяльності компанії та їх використання в комбінації дозволяє отримати більш об'єктивну картину фінансового стану та результативності підприємства.

Сучасні методи аналізу грошових потоків на підприємстві дійсно надають керівнику змогу визначити, які підрозділи та бізнес-лінії генерують найбільші грошові потоки, а також приймати рішення щодо залучення фінансових ресурсів.

Один з сучасних методів – аналіз грошових потоків за допомогою касового потоку від проєкту (CFROI). Цей підхід дозволяє визначити рентабельність і ефективність окремих проєктів, бізнес-ліній або підрозділів, шляхом порівняння чистого грошового потоку, що генерується кожним з них, з вкладеними фінансовими ресурсами. За допомогою CFROI можна виявити, які проєкти чи бізнес-лінії приносять найбільшу прибутковість і є найбільш привабливими для подальшого розвитку. Крім того, аналіз грошових потоків може включати використання таких методів, як аналіз вартості грошового потоку (Cash Flow Value at Risk – CFVaR) або аналіз грошових потоків за допомогою моделей прогнозування, включаючи сценарний аналіз та моделювання впливу різних факторів на грошові потоки [30].

Застосування сучасних методів аналізу грошових потоків дозволяє керівнику отримати детальну інформацію про ефективність різних підрозділів та

бізнес-ліній, визначити пріоритетні напрямки для залучення фінансових ресурсів і прийняти обґрунтовані рішення щодо управління грошовими потоками на підприємстві.

При плануванні надходжень і витрат грошових потоків на підприємстві, виходячи з планованого обсягу реалізації продукції, можна використовувати таку послідовність розрахунків показників [42, с. 71]:

1) визначення ціни продажу одиниці продукції. Необхідно встановити ціну, за якою планується реалізувати одиницю продукції. Ця ціна може базуватися на ринкових умовах, конкурентних факторах, витратах та прибутковості;

2) розрахунок прогнозованого обсягу реалізації продукції. Визначення очікуваного обсягу продукції, який планується продати упродовж певного періоду. Цей обсяг може базуватися на ринкових дослідженнях, історичних даних продажів, маркетингових стратегіях та інших факторах;

3) розрахунок прогнозованих надходжень від продажу. Множення ціни продажу одиниці продукції на прогнозований обсяг реалізації продукції. Цей розрахунок дає загальну суму, яку очікується отримати від продажу продукції;

4) визначення прогнозованих витрат. Аналіз витрат, пов'язаних з виробництвом і реалізацією продукції. Це можуть бути витрати на сировину, заробітну плату, оренду приміщень, маркетингові витрати, податки й інші витрати, пов'язані з діяльністю підприємства;

5) розрахунок прогнозованих витрат. Підсумування всіх витрат, пов'язаних з виробництвом і реалізацією продукції, для отримання загальної прогнозованої суми витрат;

6) розрахунок планованого чистого грошового потоку. Віднімання прогнозованих витрат від прогнозованих надходжень. Цей розрахунок дає показник чистого грошового потоку, який відображає різницю між надходженнями та витратами грошових коштів на підприємстві.

Вищенаведена послідовність розрахунків дозволяє планувати грошові потоки на підприємстві на основі планованого обсягу реалізації продукції й оцінювати їх ефективність і прибутковість.

Отже, аналіз грошових потоків може включати визначення та використання ключових показників, які відображають стан та ефективність грошових потоків. Аналіз грошових потоків вимагає оцінки факторів, які впливають на них. Це можуть бути зміни в економічному середовищі, ринкові тенденції, зміни в законодавстві, кредитні умови тощо. Розуміння цих факторів дозволяє враховувати їх в аналізі та плануванні грошових потоків. Важливо враховувати, що аналіз грошових потоків повинен бути проведений в комплексі з іншими фінансовими аналізами та оцінками підприємства для отримання повної картини його фінансового стану та ефективності діяльності.

1.3. Напрями оптимізації грошових потоків суб'єктів підприємництва

В умовах нестабільного економічного становища у країні управління грошовими потоками стає ще більш важливим для оптимізації фінансового стану підприємства. Особливості нестабільного економічного середовища, такі як зміни валютних курсів, інфляція, зміни витрат на сировину та енергію, можуть впливати на надходження та витрати грошових потоків підприємства.

Управління грошовими потоками включає в себе ряд стратегій і заходів, спрямованих на оптимізацію цих потоків для забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. Ретельне прогнозування надходжень і витрат грошових потоків на основі аналізу історичних даних та урахування змін у ринкових умовах допомагає уникнути нестачі грошових ресурсів і необхідності взяти кредити за високими відсотками [13, с. 65].

Оптимізація рівня запасів товарів та сировини, уникнення надмірного накопичення запасів, раціональне планування постачання та виробництва допомагає зменшити затрати на утримання запасів та звільнити грошові ресурси. Ефективний контроль над строками погашення заборгованості перед постачальниками та вимогами до клієнтів допомагає підтримувати оптимальний рівень грошових потоків та уникати прострочених платежів.

Теоретичні основи дослідження напрямів оптимізації грошових потоків суб'єктів підприємництва базуються на кількох ключових концепціях і принципах, як показано на рис. 1.3.

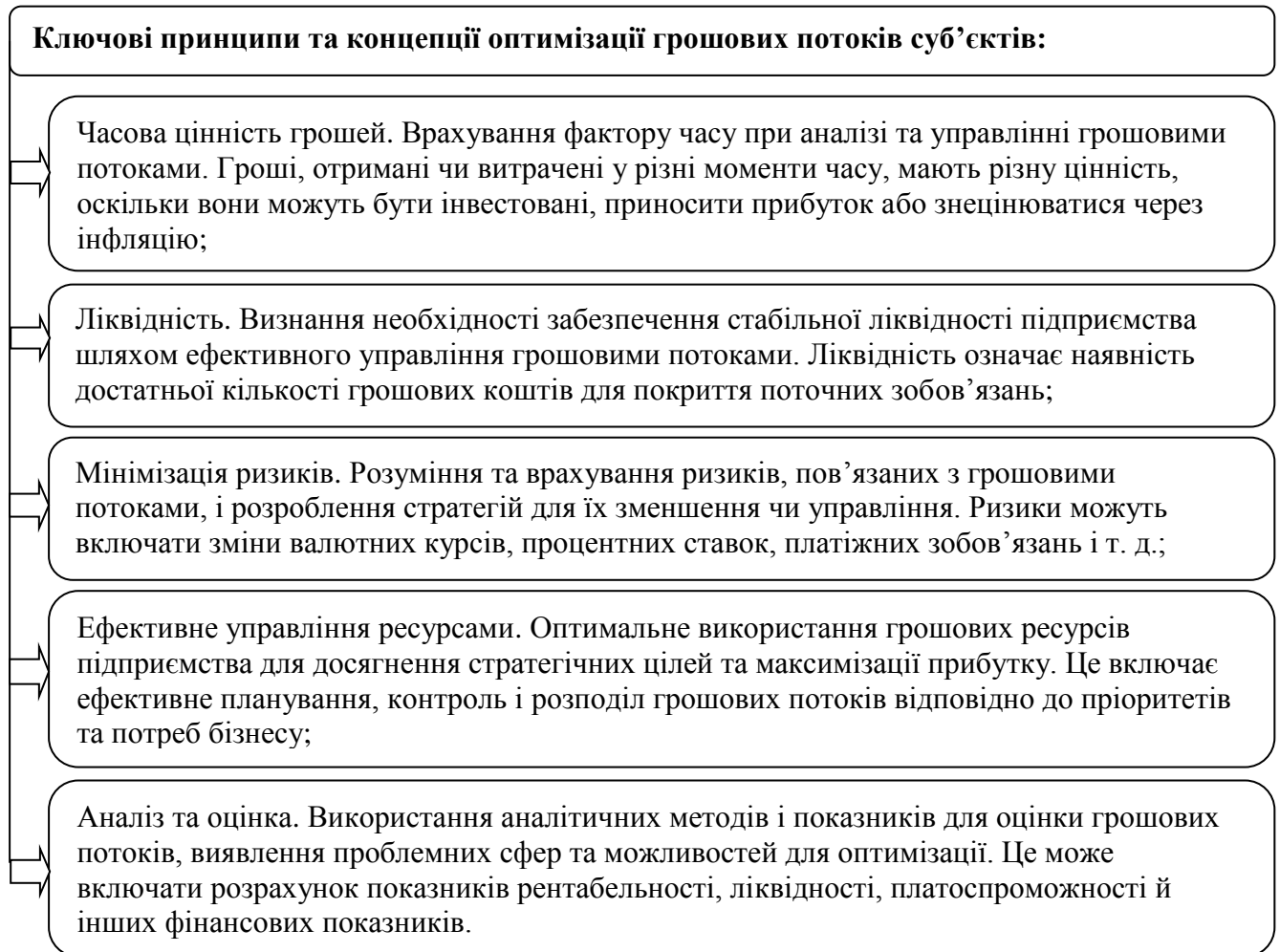

Рис. 1.3. Ключові принципи та концепції оптимізації грошових потоків суб'єктів підприємництва [35, с. 215]

Таким чином, дослідження напрямів оптимізації грошових потоків суб'єктів підприємництва ґрунтується на цих теоретичних засадах та вивчає різні стратегії, методи й інструменти для ефективного управління грошовими потоками з метою покращення фінансової стабільності, ліквідності та прибутковості підприємства.

Оптимізація грошових потоків є важливим завданням для суб'єктів підприємництва. Основні напрями оптимізації грошових потоків включають:

- ☐ управління надходженнями грошових потоків;
- ☐ залучення нових клієнтів та розширення ринків збуту;

- підвищення цінової політики та управління ціновими стратегіями;
- удосконалення процесу виставлення рахунків та контролю за їх оплатою;
- впровадження системи управління кредитами та забезпечення своєчасної оплати від клієнтів [5, с. 8].
 - ☐ управління витратами грошових потоків:
 - ефективне планування та контроль над витратами;
 - оцінка та вибір оптимальних постачальників та постачальниць;
 - впровадження програми енергоефективності для зниження витрат на енергію;
 - раціоналізація виробничих процесів для зменшення втрат та витрат.
 - ☐ управління фінансовими ресурсами:
 - ефективне планування та управління розрахунковими рахунками та кредитами;
 - оптимізація структури капіталу та фінансового забезпечення;
 - мінімізація фінансових витрат, пов'язаних із позиками та кредитами;
 - впровадження ефективної системи управління ліквідністю та планування грошових потоків.
 - ☐ управління ризиками:
 - аналіз та управління фінансовими ризиками, такими як валютний ризик, ризик процентних ставок, кредитний ризик;
 - застосування страхових інструментів для зменшення ризику втрат;
 - планування та впровадження стратегій управління ризиками [13, с. 61].

Важливо враховувати, що оптимізація грошових потоків повинна бути балансованою, з урахуванням потреб підприємства, його цілей та стратегії розвитку.

Вибір оптимальних джерел фінансування, таких як залучення кредитів, емісія акцій або власних коштів, з урахуванням вартості капіталу та ризиків допомагає забезпечити достатній обсяг грошових ресурсів для здійснення діяльності підприємства. Аналіз і контроль за рівнем ліквідності підприємства

дозволяє планувати надходження та витрати грошових потоків таким чином, щоб уникнути проблем із оплатою зобов'язань і забезпечити стабільну фінансову позицію.

Урахування особливостей нестабільного економічного становища при формуванні стратегій управління грошовими потоками допомагає забезпечити фінансову стійкість і успішну діяльність підприємства навіть у складних умовах. Управління грошовими потоками є системою методів та принципів, спрямованих на формування, розподіл і використання грошових коштів, організацію їх обігу та забезпечення фінансової рівноваги та стійкого зростання підприємства.

Оптимізація грошових потоків є важливим елементом управління та вимагає уваги з боку керівництва. Вона передбачає прийняття рішень щодо ефективного використання грошових ресурсів, забезпечення оптимального рівня ліквідності, управління кредиторською та дебіторською заборгованістю, планування та контроль над грошовими потоками [38, с. 45].

Для досягнення оптимізації грошових потоків підприємство може застосовувати різні стратегії, такі як оптимізація управління запасами, використання ефективних методів фінансування, управління операційними активами та пасивами, аналіз та управління ризиками, а також раціоналізацію операційних процесів та управління витратами. Зосередження уваги на оптимізації грошових потоків дозволяє підприємству підтримувати стабільну фінансову позицію, забезпечувати фінансову стійкість і сприяти його зростанню. Керівництво повинне бути свідомим про важливість управління грошовими потоками та активно впроваджувати стратегії та методи для досягнення оптимальних результатів у цій сфері.

Оптимізація грошових потоків на підприємстві включає в себе процес вибору найкращих форм організації грошових потоків із урахуванням умов і особливостей його господарської діяльності. Цей процес передбачає аналіз і оцінку фінансових ресурсів, визначення пріоритетів у їх використанні, планування надходжень і витрат, управління ризиками та забезпечення фінансової

стійкості підприємства, тож оптимізація грошових потоків підприємства спрямована на вирішення завдань, що вказані на рис. 1.4.

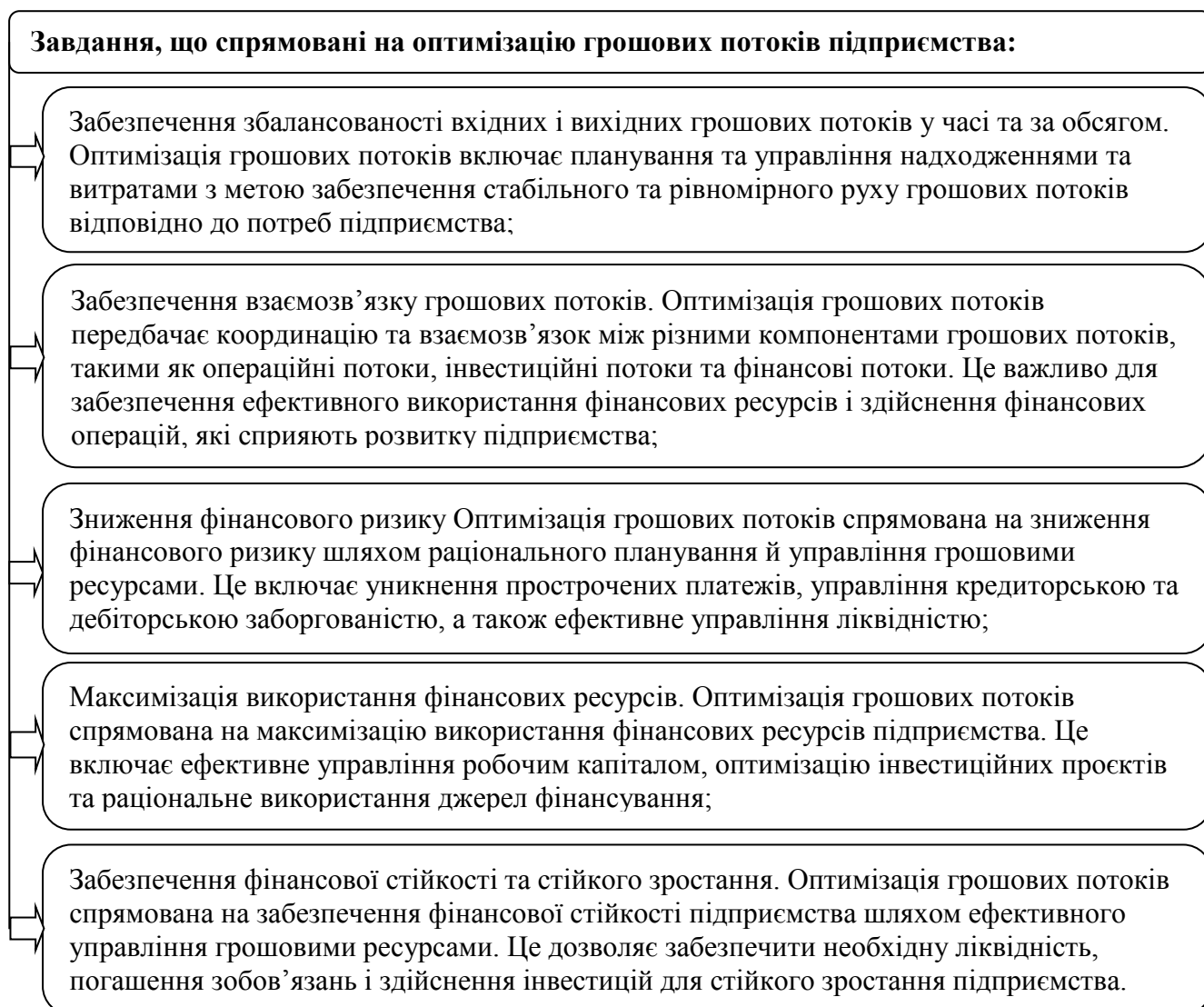

Рис. 1.4. Завдання, які спрямовані на оптимізацію грошових потоків підприємства [34, с. 9]

Усі ці завдання вимагають уважного аналізу, планування та виконання управлінських рішень із метою оптимізації грошових потоків підприємства. Оптимізація грошових потоків залежить від багатьох факторів, таких як розмір і структура підприємства, його галузь діяльності, етап розвитку, ринкові умови, фінансові цілі та стратегії. Наприклад, для одного підприємства може бути доцільним активне управління запасами та кредиторською заборгованістю для забезпечення стабільного грошового потоку, тоді як для іншого підприємства

пріоритетом може бути залучення додаткових фінансових ресурсів для розширення діяльності.

Оптимізація грошових потоків вимагає глибокого розуміння фінансової ситуації підприємства, аналізу факторів, що впливають на грошові потоки, і розроблення ефективних стратегій та заходів для їх оптимізації. Цей процес є постійним і вимагає систематичного моніторингу та аналізу грошових потоків, а також гнучкості й адаптації до змін в умовах господарювання [7, с. 17].

Отже, основні напрями оптимізації грошових потоків підприємства включають:

⇒ збалансування обсягів грошових потоків, яке включає збалансування дефіцитних і надлишкових грошових потоків;

⇒ синхронізацію грошових потоків у часі, що означає вирівнювання грошових потоків у часі таким чином, щоби була забезпечена стабільність і рівномірність грошових надходжень і витрат, а також дозволяє уникнути сезонних коливань і непередбачуваних фінансових ризиків.

З метою уникнення фінансових труднощів, підприємство повинно планувати й управляти грошовими потоками таким чином, щоби уникнути дефіциту грошових коштів або надлишку, який може бути недоцільно вкладений. Максимізація чистого грошового потоку є важливою метою оптимізації грошових потоків. Це досягається шляхом планування та здійснення фінансових операцій, які сприяють збільшенню надходжень грошових коштів і зменшенню витрат. Визначені напрями оптимізації спрямовані на забезпечення стабільності фінансового стану підприємства, підвищення ефективності використання грошових ресурсів і максимізацію прибутку.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПРАТ «ІНДАР»

2.1. Характеристика ПрАТ «ІНДАР» і його фінансової служби

ПрАТ «ІНДАР» – підприємство, яке є національним лідером у виробництві генно-інженерних інсулінів та інших лікарських засобів. Вони мають повний технологічний цикл виробництва, що охоплює від субстанції до готових лікарських форм. Юридична адреса ПрАТ «ІНДАР»: вул. Зрошувальна, 5, м. Київ, Україна, 02099 [29].

Варто відзначити, що створення виробництва високоякісних українських інсулінів на заводі «ІНДАР» має велике значення для розвитку вітчизняної діабетології. Згідно з даними, з 1997 року після прийняття Постанови № 82 Кабінетом Міністрів України розпочалося офіційне становлення та розвиток заводу «ІНДАР». Працівниками компанії були вирішені різноманітні завдання у правових, майнових, кадрових і фінансових напрямках для успішного функціонування. Були проведені наукові розробки з виробництва високоочищених субстанцій та нових лікарських засобів.

У червні 1999 року завод «ІНДАР» було введено в дію, а з часом підприємство збільшувало свої виробничі потужності. Розробка власної технології виробництва рекомбінантного інсуліну людини стала важливим кроком у розвитку компанії. Від жовтня 2000 року завод почав випускати препарати під власними торговими марками, такими як «ХУМОДАР» (інсуліни людини рекомбінантні) і «МОНОДАР» (інсуліни свинячі монокомпонентні), а також препарати інших груп, зокрема антикоагулянти та гемостатичні засоби. Ці здобутки виробництва високоякісних українських інсулінів на заводі «ІНДАР» мають важливе значення для пацієнтів з діабетом, а також для розвитку вітчизняної діабетології. Компанія продовжує свій розвиток і має амбітні плани на майбутнє.

ПрАТ «ІНДАР» має понад 20-річний досвід у дослідженнях та виробництві лікарських засобів. Вони виробляють препарати інсуліну людини рекомбінантного по власній технології. Це підприємство заслужило довіру пацієнтів і партнерів у різних країнах, таких як Україна, СНД, Федеративна Республіка Бразилія, Сирійська Арабська Республіка, Республіка Ємен та інші [29].

Стратегія розвитку компанії передбачає розширення продуктового портфелю новими лікарськими засобами та медичними виробами для забезпечення потреб людей, які живуть із цукровим діабетом, ВІЛ / СНІДом і туберкульозом. Важливою характеристикою є висока якість їхньої продукції, яка підтверджується багаторічним досвідом застосування, фундаментальними науковими дослідженнями та застосуванням новітніх технологій виробництва.

ПрАТ «ІНДАР» має значний вплив на поліпшення якості життя людей, які стикаються з цукровим діабетом і соціально значимими захворюваннями, і продовжує розширювати свою діяльність, щоб задовольняти потреби пацієнтів. Виробництво інсуліну є складним і наукоємним процесом, який вимагає високотехнологічного обладнання та контролю за кожним етапом виробництва. ПрАТ «ІНДАР» здійснює повний технологічний цикл виробництва інсуліну, що означає, що вони самостійно виробляють субстанцію інсуліну та перетворюють її на готові лікарські форми (додаток А).

Сучасне технічне оснащення цехів і використання ІТ-технологій дозволяють компанії керувати та контролювати процеси виробництва з високою точністю. Це включає автоматизовані системи моніторингу, контролю якості та документування результатів, що забезпечує постійний контроль якості продукції на кожному етапі виробництва. Такий підхід допомагає досягати максимальної чистоти субстанції інсуліну та виробляти лікарські препарати найвищої якості.

Застосування сучасних технологій і систем контролю допомагає забезпечити стабільність і якість продукції, а також ефективно використання ресурсів у процесі виробництва. Це дозволяє ПрАТ «ІНДАР» виробляти

високоякісні інсуліни, які відповідають світовим стандартам і використовуються для поліпшення якості життя пацієнтів із цукровим діабетом.

Фінансова служба ПрАТ «ІНДАР» відіграє важливу роль у керуванні фінансовими аспектами компанії. Вона відповідає за планування, моніторинг і контроль фінансових операцій, забезпечуючи фінансову стабільність і ефективне використання ресурсів. Основні функції фінансової служби ПрАТ «ІНДАР» відображені на рис. 2.1.

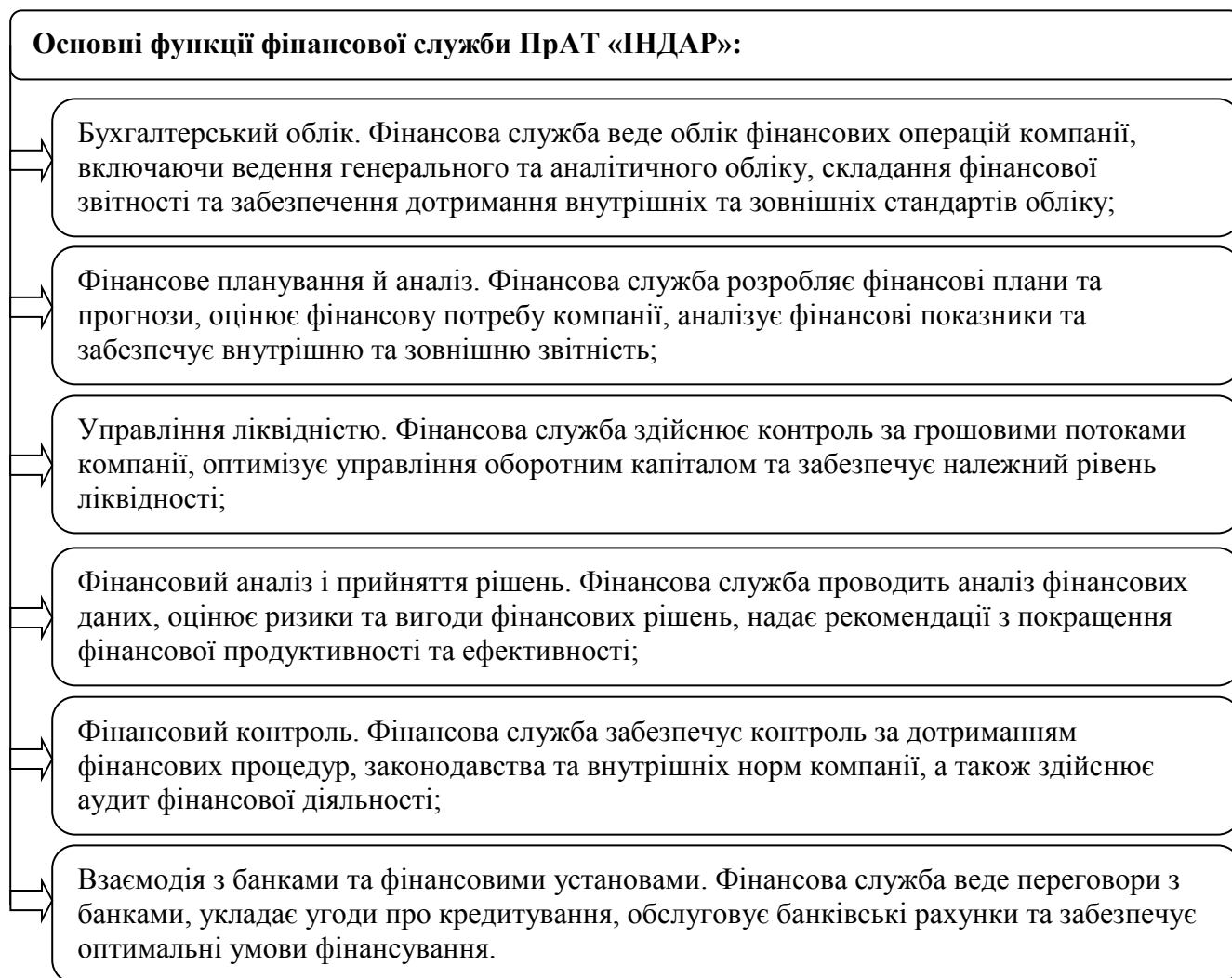

Рис. 2.1. Основні функції фінансової служби ПрАТ «ІНДАР» [29]

Фінансова служба ПрАТ «ІНДАР» відіграє важливу роль у забезпеченні фінансової стійкості й успішності компанії, сприяє розвитку бізнесу та досягненню стратегічних цілей.

Отже, ПрАТ «ІНДАР» є компанією, яка займається виробництвом лікарських препаратів інсуліну й інших медичних засобів. ПрАТ «ІНДАР» має

значний досвід у фармацевтичній галузі, працюючи упродовж багатьох років на ринку. Компанія відома своєю високою якістю продукції та дотриманням стандартів безпеки та якості. ПрАТ «ІНДАР» володіє сучасним технічним оснащенням, що дозволяє здійснювати високоякісне виробництво інсуліну й інших медичних засобів. Використання ІТ-технологій у фінансовій службі сприяє ефективному контролю, плануванню й аналізу фінансових процесів. ПрАТ «ІНДАР» має стабільну фінансову базу та позицію на ринку. Фінансова служба відповідає за управління фінансовими ресурсами компанії, забезпечуючи ефективне використання капіталу та забезпечення ліквідності. ПрАТ «ІНДАР» покладає великий акцент на контроль якості своєї продукції. Фінансова служба забезпечує контроль фінансових операцій і дотримання внутрішніх та зовнішніх стандартів обліку, що сприяє забезпеченню надійності та точності фінансової звітності. Фінансова служба ПрАТ «ІНДАР» підтримує взаємовідносини з банками та фінансовими установами для забезпечення оптимальних умов фінансування компанії та здійснення фінансових операцій. Усі ці характеристики сприяють успішному функціонуванню ПрАТ «ІНДАР» і його фінансової служби, забезпечуючи стійкість, ефективність і високу якість виробництва лікарських препаратів.

2.2. Аналіз джерел утворення та напрямів витрачання грошових потоків підприємства

Аналіз джерел утворення та напрямків витрачання грошових потоків підприємства є важливим елементом фінансового управління. Він допомагає зрозуміти, звідки отримуються гроші та як вони використовуються. Аналітичний баланс підприємства є важливим інструментом для аналізу джерел утворення та напрямків витрачання грошових потоків [37]. Він надає детальну інформацію про фінансовий стан підприємства, включаючи активи, зобов'язання та власний капітал, використовуючи фінансову звітність підприємства (додатки Б – Д).

Побудуємо аналітичний баланс (табл. 2.1), який буде розбитий на різні категорії чи розділи, що допомагають визначити джерела утворення та напрямки витрачання грошових потоків.

Таблиця 2.1

Аналітичний баланс ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. [28]

Показники	2020		2021		2022		Відхилення 2022 / 2020 рр.	
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%
Активи								
Необоротні активи	131 153	20,26	113 805	23,83	127 441	23,24	-3 712	-2,83
Оборотні активи	513 492	79,32	361 345	75,67	419 955	76,59	-93 537	-18,22
- запаси	228 586	35,31	128 577	26,93	236 842	43,19	8 256	3,61
- дебіторська заборгованість	276 719	42,75	227 755	47,69	159 590	29,1	-117 129	-42,33
- грошові кошти	8 187	1,26	5 013	1,05	23 213	4,23	15 026	183,53
- інші оборотні активи	0	0	0	0	310	0,06	310	x
Інші активи	2 709	0,42	2 377	0,5	954	0,17	-1 755	-64,78
Баланс	647 354	100	477 527	100	548 350	100	-99 004	-15,29
Пасиви								
Власний капітал	213 733	33,02	-19 160	-4,01	11 756	2,14	-201 977	-94,50
Довгострокові зобов'язання та забезпечення	736	0,11	677	0,14	617	0,11	-119	-16,17
Поточні зобов'язання	432 885	66,87	496 010	103,87	535 977	97,74	103 092	23,82
- кредиторська заборгованість	421 127	65,05	484 351	101,43	491 837	89,69	70 710	16,79
- інші поточні зобов'язання	11 758	1,82	11 659	2,44	44 140	8,05	32 382	275,40
Баланс	647 354	100	477 527	100	548 350	100	-99 004	-15,29

Отже, аналіз активів ПрАТ «ІНДАР» дозволяє визначити, звідки отримується грошовий потік у підприємства. Активи можуть включати грошові

кошти, рахунки клієнтів, запаси, обладнання й інші активи. Аналіз активів допомагає виявити, які джерела грошових потоків є найбільш значущими для підприємства. Так, упродовж 2020 – 2022 рр. відбулося скорочення загальних активів ПрАТ «ІНДАР» на 99 004 тис. грн або на 15,29 %, що відбулося у зв'язку зі зменшенням необоротних активів на 3 712 тис. грн або на 2,83 % і оборотних активів – на 93 537 тис. грн або на 18,22 %. Варто відзначити, що оборотні активи ПрАТ «ІНДАР» зменшилися у зв'язку зі скороченням дебіторської заборгованості на 117 129 тис. грн або на 42,33 %. Структура активів ПрАТ «ІНДАР» представлена на рис. 2.2.

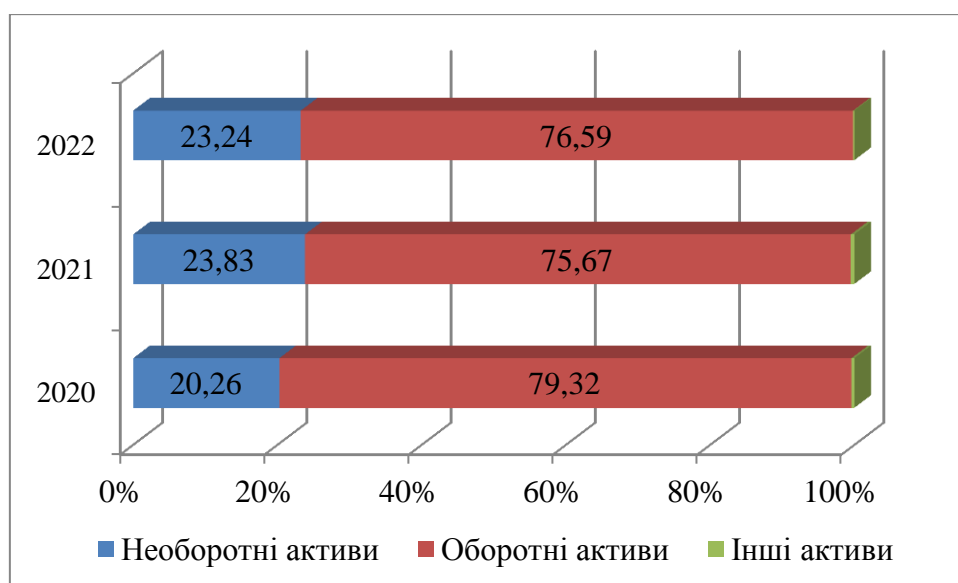

Рис. 2.2. Структура активів ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр., % [28]

Так, найбільша частка у структурі активів ПрАТ «ІНДАР» припадає на оборотні активи (79,32 % у 2020 р., 75,67 % у 2021 р. та 76,59 % у 2022 р.), що свідчить про можливість швидкого перетворення обороту ресурсів у продукцію та грошові кошти. Це особливо актуально для фармацевтичної галузі, якій належить ПрАТ «ІНДАР». У цій галузі необхідно забезпечувати постійне виробництво лікарських препаратів, швидку поставку продукції на ринок та задоволення попиту споживачів. Тому збільшення оборотних активів є обґрунтованим стратегічним рішенням для забезпечення ефективності виробництва та задоволення потреб ринку.

Аналіз зобов'язань дозволяє встановити, як підприємство використовує грошові потоки. Зобов'язання можуть включати борги перед постачальниками, кредити, заборгованість перед банками й інші зобов'язання. Аналіз зобов'язань допомагає виявити, як підприємство використовує отримані кошти та які суми витрачаються на різні потреби. Упродовж 2020 – 2022 рр. відбулося скорочення довгострокових зобов'язань ПрАТ «ІНДАР» на 119 тис. грн або на 16,17 %, але поточні зобов'язання ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. зросли на 103 092 тис. грн або на 23,82 %, що відбулося у зв'язку зі зростанням інших поточних зобов'язань на 32 382 тис. грн.

Аналіз власного капіталу підприємства допомагає визначити як підприємство фінансує свою діяльність і як розподіляються прибутки. Власний капітал ПрАТ «ІНДАР» включає зареєстрований (пайовий) капітал, нерозподілений прибуток, резерви й інші складові. За 2020 – 2022 рр. спостерігаємо скорочення власного капіталу ПрАТ «ІНДАР» на 201 977 тис. грн або на 94,50 %. Зменшення власного капіталу за 2020 – 2022 рр. у ПрАТ «ІНДАР» свідчить про погіршення фінансової стійкості підприємства та зменшення здатності підприємства залучати та управляти грошовими потоками.

Упродовж 2020 – 2022 рр. найбільша частка у структурі капіталу ПрАТ «ІНДАР» припадає на позиковий капітал, що свідчить про те, що компанія активно використовує зовнішні джерела фінансування для забезпечення своєї діяльності та розширення. Залучення позикового капіталу дозволяє ПрАТ «ІНДАР» забезпечити потрібні ресурси без прямого впливу на власний капітал. У разі низьких відсоткових ставок на ринку кредитування ПрАТ «ІНДАР» може бути зацікавлене у залученні позикових коштів замість емісії акцій або використання власних резервів. Фармацевтична галузь є підвищено ризиковою з точки зору довгострокових інвестицій і конкуренції [15]. Використання позикового капіталу дозволяє ПрАТ «ІНДАР» зменшити свої ризики, перекладаючи їх на кредиторів. Проте, важливо зазначити, що використання позикового капіталу пов'язане зі зобов'язаннями щодо виплати відсотків і основної суми позики. ПрАТ «ІНДАР» повинно бути у змозі ефективно керувати

своїми фінансовими ресурсами, щоб забезпечити вчасну виплату позикових зобов'язань і запобігти можливим фінансовим труднощам.

Аналіз Звіту про фінансові результати є важливим елементом фінансового управління підприємства. Цей звіт надає детальну інформацію про фінансові результати ПрАТ «ІНДАР» упродовж певного періоду часу. Він включає дані про прибуток, витрати, операційні доходи та витрати, прибуток до оподаткування, чистий прибуток та інші показники (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

**Динаміка показників Звіту про фінансові результати у ПрАТ «ІНДАР»
за 2020 – 2022 рр., тис. грн [28]**

Показники	2020	2021	2022	2022 / 2020 рр.	
				тис. грн	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	591 543	753 184	689 417	97 874	16,55
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	479 242	531 762	447 911	-31 331	-6,54
Валовий прибуток	112 301	221 422	241 506	129 205	115,05
Інші операційні доходи	85 814	42 710	45 955	-39 859	-46,45
Адміністративні витрати	59 430	69 508	62 925	3 495	5,88
Витрати на збут	53 295	113 405	79 667	26 372	49,48
Інші операційні витрати	85 044	79 752	103 837	18 793	22,10
Фінансові результати від операційної діяльності	346	1 467	41 032	40 686	11 758,96
Інші витрати	20	16	10	-10	-50,00
Фінансові результати від звичайної діяльності до оподаткування	326	1 451	41 022	40 696	12 483,44
Податок на прибуток	210	707	9 195	8 985	4 278,57
Чистий прибуток	116	744	31 827	31 711	27 337,07
Елементи операційних витрат					
Матеріальні затрати	391 504	421 422	424 786	33 282	8,50
Витрати на оплату праці	102 265	115 427	106 996	4 731	4,63
Відрахування на соціальні заходи	20 145	22 970	20 642	497	2,47
Амортизація	20 402	25 481	27 725	7 323	35,89
Інші операційні витрати	146 137	212 032	201 461	55 324	37,86
Всього операційних витрат	680 453	797 332	781 610	101 157	14,87

Аналіз Звіту про фінансові результати ПрАТ «ІНДАР» свідчить про те, що чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за 2020 – 2022 рр. збільшився на 97 874 тис. грн або на 16,55 %. Позитивним моментом у діяльності ПрАТ «ІНДАР» є скорочення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) за 2020 – 2022 рр. на 31 331 тис. грн або на 6,54 %. Валовий прибуток вказує на загальну рентабельність підприємства. За 2020 – 2022 рр. відбулося зростання валового прибутку на підприємстві на 129 205 тис. грн або на 115,05 %. Упродовж 2020 – 2022 рр. інші операційні доходи ПрАТ «ІНДАР» зменшилися на 39 859 тис. грн або на 46,45 %; натомість упродовж 2020 – 2022 рр. інші операційні витрати зросли на 18 793 тис. грн або на 22,10 %.

Чистий прибуток вказує на чистий фінансовий результат після врахування всіх доходів і витрат. Аналіз чистого прибутку допоможе зрозуміти, як ефективно підприємство використовує свої ресурси та які напрямки витрачання грошових потоків можуть бути оптимізовані [20] . Упродовж 2020 – 2022 рр. чистий прибуток ПрАТ «ІНДАР» збільшився на 31 711 тис. грн.

Також доцільно відзначити, що за 2020 – 2022 рр. відбулося збільшення операційних витрат у ПрАТ «ІНДАР» на 101 157 тис. грн або на 14,87 %, що пов'язано зі зростанням матеріальних затрат на 33 282 тис. грн або на 8,50 %; витрат на оплату праці на 4 731 тис. грн або на 4,63 %; відрахувань на соціальні заходи на 497 тис. грн або на 2,47 %; амортизації на 7 323 тис. грн або на 35,89 %; інших операційних витрат на 55 324 тис. грн або на 37,86 %.

Підсумовуючи, аналіз Звіту про фінансові результати є важливим інструментом для розуміння джерел утворення та напрямків витрачання грошових потоків підприємства. Він дозволяє виявити ефективність фінансової діяльності, визначити потенційні проблеми та зробити належні управлінські рішення для покращення фінансового стану підприємства.

Аналіз коефіцієнтів фінансового стану є важливим елементом фінансового управління підприємства. Використання цих коефіцієнтів дозволяє оцінити фінансове здоров'я підприємства, його стійкість, рентабельність і ефективність використання ресурсів.

Деякі з ключових коефіцієнтів фінансового стану, які можуть бути використані для аналізу джерел утворення та напрямків витрачання грошових потоків підприємства, включають коефіцієнти ліквідності, рентабельності, ділової активності та фінансової стійності. Зокрема, коефіцієнт ліквідності вказує на здатність підприємства задовольняти свої поточні зобов'язання. Він може включати коефіцієнт поточної ліквідності та швидкої ліквідності [3]. Аналіз цих коефіцієнтів допомагає визначити, наскільки ефективно використовуються грошові ресурси підприємства та які джерела утворення грошових потоків можуть бути оптимізовані (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Динаміка коефіцієнтів ліквідності у ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр.

[28]

Показники	2020	2021	2022	2022 – 2020 рр.
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,019	0,01	0,043	0,024
Коефіцієнт проміжної ліквідності	0,658	0,469	0,342	-0,316
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	1,186	0,729	0,784	-0,402
Власний оборотний капітал, тис. грн	80 607	-134 665	-116 022	-196 629

Упродовж 2020 – 2022 рр. коефіцієнт абсолютної ліквідності у ПрАТ «ІНДАР» збільшився на 0,024, що свідчить про збільшення готівкових та швидколіквідних активів у порівнянні з поточними зобов'язаннями; також збільшення цього коефіцієнта може свідчити про поліпшення платоспроможності підприємства та здатності виконувати свої поточні зобов'язання. Коефіцієнт проміжної ліквідності у ПрАТ «ІНДАР» зменшився на 0,316 – це означає, що відношення поточних активів до поточних зобов'язань зменшилось; також це свідчить про збільшення витрат на запаси, заборгованості чи інші поточні активи, що можуть бути менш ліквідними; зменшення цього коефіцієнта вказує на можливі проблеми з платоспроможністю підприємства. Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття) у ПрАТ «ІНДАР» зменшився на 0,402, що вказує на зменшення спроможності підприємства покрити всі свої поточні зобов'язання за

допомогою поточних активів; зменшення цього коефіцієнта свідчить про зростання витрат або нездатність підприємства швидко реалізувати свої активи для покриття зобов'язань. Власний оборотний капітал за 2020 – 2022 рр. у ПрАТ «ІНДАР» зменшився на 196 629 тис. грн, що вказує на витрати чи інвестиції, що перевищують генерацію внутрішніх грошових потоків підприємства. Зменшення власного оборотного капіталу може вплинути на платоспроможність і здатність підприємства фінансувати свою операційну діяльність. Усі ці зміни вказують на можливі проблеми з ліквідністю та фінансовим станом підприємства ПрАТ «ІНДАР».

У табл. 2.4 проведений аналіз коефіцієнтів рентабельності ПрАТ «ІНДАР» для того, щоб виявити наскільки прибутковою є діяльність підприємства.

Таблиця 2.4

Динаміка коефіцієнтів рентабельності у ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр., % [28]

Показники	2020	2021	2022	2022 – 2020 рр.
Рентабельність активів	0,019	0,132	6,205	6,186
Рентабельність власного капіталу	0,052	0,765	-859,724	-859,776
Рентабельність продажу	0,058	0,195	5,952	5,894
Рентабельність чистих активів	0,052	0,759	-1 041,8	-1 041,852
Рентабельність оборотних активів	0,072	0,335	10,504	10,432

Упродовж 2020 – 2022 рр. рентабельність активів у ПрАТ «ІНДАР» збільшилася на 6,186 % – це вказує на те, що підприємство змогло збільшити прибутковість своїх активів, що вкладені в бізнес; зростання рентабельності активів свідчить про покращення ефективності використання активів та генерацію більшого обсягу прибутку від вкладеного капіталу. Рентабельність власного капіталу в ПрАТ «ІНДАР» зменшилася на 859,776 % – це означає, що прибуток, який генерується підприємством від вкладеного власного капіталу, зменшився значно; зниження рентабельності власного капіталу свідчить про зменшення ефективності використання власних ресурсів та недостатню генерацію прибутку від них. Рентабельність продажу в ПрАТ «ІНДАР» зросла на 5,894 % – це означає,

що підприємство збільшило маржинальну прибутковість своїх продажів; зростання рентабельності продажу може свідчити про покращення ефективності управління витратами, збільшення цін на продукцію чи збільшення обсягу продажів. Рентабельність чистих активів у ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. зменшилася, а рентабельність оборотних активів зросла на 10,432 %. Зменшення рентабельності чистих активів вказує на збільшення витрат і зниження доходів підприємства, пов'язаних з довгостроковими активами. Зростання рентабельності оборотних активів свідчить про збільшення прибутковості активів, що швидко обертаються [44]. Загальною тенденцією можна вважати покращення рентабельності активів і продажу, але зниження рентабельності власного капіталу та чистих активів. Це свідчить про необхідність додаткового аналізу фінансових показників та прийняття заходів для поліпшення управління фінансовими ресурсами підприємства.

У табл. 2.5 проведений аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості. Цей коефіцієнт відображає ступінь фінансової стійкості підприємства та його здатність впоратися з зобов'язаннями.

Таблиця 2.5

Динаміка коефіцієнтів фінансової стійкості у ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. [28]

Показники	2020	2021	2022	2022 – 2020 рр.
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	0,33	-0,04	0,021	-0,309
Коефіцієнт фінансової залежності	3,029	-24,923	46,644	43,615
Коефіцієнт заборгованості	0,67	1,04	0,979	0,309
Відношення довгострокових кредитів до капіталізації	0,003	-0,037	0,05	0,047
Відношення довгострокових кредитів до власного капіталу	0,003	-0,035	0,052	0,049
Відношення заборгованості до власного капіталу	2,029	-25,923	45,644	43,615

Упродовж 2020 – 2022 рр. коефіцієнт фінансової незалежності (автономії) у ПрАТ «ІНДАР» зменшився на 0,309 – це означає, що частка власного капіталу в фінансовій структурі підприємства зменшилася; зниження цього коефіцієнта свідчить про залежність компанії від зовнішнього джерела фінансування. Коефіцієнт фінансової залежності у ПрАТ «ІНДАР» збільшився на 43,615 – це означає, що підприємство збільшило використання зовнішнього фінансування у своїй фінансовій структурі; зростання цього коефіцієнта може вказувати на збільшення обсягу позик або залучення інших зовнішніх джерел фінансування. Коефіцієнт заборгованості у ПрАТ «ІНДАР» збільшився на 0,309 – це означає, що відношення заборгованості до всього капіталу підприємства зросло; збільшення цього коефіцієнта вказує на зростання рівня зовнішніх зобов'язань підприємства. Відношення довгострокових кредитів до капіталізації у ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. зросло на 0,047, а коефіцієнт відношення довгострокових кредитів до власного капіталу збільшився на 0,049 – це свідчить про збільшення використання довгострокових кредитів у фінансуванні підприємства. Коефіцієнт відношення заборгованості до власного капіталу в ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. збільшився на 43,615 – це означає, що співвідношення заборгованості до власного капіталу підприємства зросло; зростання цього коефіцієнта може вказувати на збільшення фінансового ризику та залежності підприємства від зовнішньої заборгованості. Загальною тенденцією за період є збільшення використання зовнішніх джерел фінансування та зростання рівня заборгованості. Це може мати вплив на фінансову стійкість і ризик ПрАТ «ІНДАР», тому важливо здійснювати аналіз та відповідні заходи для збалансування фінансової структури та забезпечення сталого фінансового стану.

У табл. 2.6 проведений аналіз коефіцієнтів ділової активності, що вказує на ефективність використання активів та ресурсів підприємства.

Динаміка коефіцієнтів ділової активності у ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. [28]

Показники	2020	2021	2022	2022 – 2020 рр.
Оборотність дебіторської заборгованості	2,865	4,092	5,996	3,131
Оборотність кредиторської заборгованості	1,278	1,187	0,957	-0,321
Період погашення дебіторської заборгованості, днів	127	89	61	-66
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	285	307	382	97
Оборотність постійних активів	4,67	6,149	5,715	1,045
Оборотність активів	0,966	1,339	1,344	0,378
Оборотність чистих активів	2,218	5,814	40,725	38,507
Оборотність товарно-матеріальних запасів	2,269	2,978	2,451	0,182
Період обороту товарно-матеріальних запасів, днів	161	123	149	-12
Тривалість операційного циклу, днів	288	212	210	-78
Тривалість фінансового циклу, днів	3	-96	-172	-175

Упродовж 2020 – 2022 рр. оборотність дебіторської заборгованості ПрАТ «ІНДАР» зросла на 3,131 – це означає, що підприємство здатне швидше реалізувати свої дебіторські зобов'язання, що може свідчити про покращення управління кредитами та збільшення швидкості збирання коштів від клієнтів.

Оборотність кредиторської заборгованості у ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. зменшилася на 0,321 – це означає, що підприємство зменшило швидкість оплати своїх зобов'язань перед кредиторами; також це пов'язано зі змінами в умовах платежів із постачальниками чи зі збільшенням заборгованості перед ними.

Період погашення дебіторської заборгованості у ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. зменшився на 66 днів. Це означає, що підприємство швидше збирає кошти від своїх клієнтів. Зменшення цього періоду може бути результатом

ефективнішого управління кредитами та поліпшенням процесів взаєморозрахунків з клієнтами.

Період погашення кредиторської заборгованості у ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. збільшився на 97 днів. Це означає, що підприємство оплачує свої зобов'язання перед постачальниками пізніше. Збільшення цього періоду свідчить про покращення умов закупівель або зростання заборгованості перед постачальниками [19].

Оборотність постійних активів у ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. зросла на 1,045, а оборотність активів збільшилася на 0,378. Це свідчить про більш ефективне використання активів підприємства для генерації прибутку та збільшення обсягу продажів.

Оборотність чистих активів у ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. зросла на 38,507. Цей показник вказує на ефективність використання активів підприємства після виключення краткострокових зобов'язань.

Оборотність товарно-матеріальних запасів у ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. збільшилася на 0,182, а період обороту товарно-матеріальних запасів зменшився на 12 днів. Це свідчить про поліпшення управління запасами та зменшення їх обсягів, що допомагає підприємству зменшити затрати та покращити ліквідність.

Тривалість операційного циклу в ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. зменшилася на 78 днів, а тривалість фінансового циклу в ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. зменшилася на 175 днів. Ці зміни вказують на покращення ефективності обороту коштів у підприємстві, зменшення часу, необхідного для перетворення товарів у гроші та зменшення потреби в зовнішньому фінансуванні.

Загалом, зазначені зміни в показниках оборотності та періодах погашення заборгованості свідчать про певні зміни у фінансовому стані й управлінні підприємством. Варто аналізувати їх у контексті інших фінансових показників і факторів, що впливають на фінансову продуктивність і стійкість підприємства [33].

Отже, проведений аналіз джерел утворення та напрямків витрачання грошових потоків у ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. свідчить про збільшення рентабельності активів на 6,186 %, що вказує на покращення ефективності використання активів для генерації прибутку. Це може бути результатом поліпшення управління активами, збільшення продажів або зниження витрат. Зменшення рентабельності власного капіталу ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. на 859,776 % може бути наслідком зниження чистого прибутку, збільшення витрат або зростання капіталу підприємства. Це може вимагати уваги до управління рентабельністю власного капіталу та пошуку шляхів для його покращення. Збільшення рентабельності продажу ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. на 5,894 % свідчить про поліпшення маржі прибутку на кожну одиницю продажу. Це може бути результатом зростання цін, зниження витрат на виробництво чи поліпшення управління витратами. Зменшення рентабельності чистих активів ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. вказує на зниження ефективності використання неточних активів для генерації прибутку. Це може бути наслідком зростання витрат, непродуктивного використання активів або зниження продажів. Збільшення рентабельності оборотних активів у ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. на 10,432 % вказує на поліпшення ефективності використання оборотних активів для генерації прибутку. Це є результатом збільшення продажів, зниження витрат або поліпшення управління оборотними активами.

2.3. Аналіз руху грошових потоків за видами діяльності підприємства

Оцінка грошових потоків і ліквідності балансу ПрАТ «ІНДАР» вимагає детального аналізу фінансових звітів та інформації про компанію за період із 2020 по 2022 роки. Для визначення ліквідності балансу ПрАТ «ІНДАР» порівняємо підсумки по кожній групі активів і пасивів (табл. 2.7).

Баланс ліквідності ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр., тис. грн [28]

Код	Назва показника	2020	2021	2022
A1	Найбільш ліквідні активи	8 187	5 013	23 213
П1	Найбільш термінові зобов'язання	431 000	495 342	530 866
A1-П1	Забезпечення зобов'язань П1	-422 813	-490 329	-507 653
A2	Активи, які швидко реалізуються	276 719	227 755	159 590
П2	Короткострокові пасиви	1 885	668	5 111
A2-П2	Забезпечення зобов'язань П2	274 834	227 087	154 479
A3	Активи, які повільно реалізуються	231 295	130 954	238 106
П3	Довгострокові пасиви	736	677	617
A3-П3	Забезпечення зобов'язань П3	230 559	130 277	237 489
A4	Активи, які важко реалізуються	131 153	113 805	127 441
П4	Постійні пасиви	213 733	-19 160	11 756
A4-П4	Забезпечення зобов'язань П4	-82 580	132 965	115 685

Варто відзначити, що ПрАТ «ІНДАР» не мала абсолютної ліквідності станом на 31 грудня 2022 року, адже компанія не мала достатньо грошових коштів, щоб покрити свої короткострокові зобов'язання. Найбільш ліквідні активи ПрАТ «ІНДАР» були значно меншими, ніж обсяг кредиторської заборгованості, що вказує на те, що компанія мала заборгованість перед постачальниками, яка перевищувала грошові кошти й інші активи, які вона мала на руках. Платіжний недолік на кінець 2022 року склав 507 653 тис. грн, що свідчить про те, що ПрАТ «ІНДАР» не мала достатньо коштів для виконання своїх зобов'язань із оплати від постачальників та інших кредиторів. Упродовж періоду з 2020 по 2022 роки спостерігалось позитивне забезпечення зобов'язань, адже компанія мала достатні активи для покриття своїх зобов'язань, хоча вона може мати проблеми зі сплатою зобов'язань у визначений строк через недостатню ліквідність.

Для проведення аналізу руху грошових потоків, будемо використовувати дані зі Звіту про рух грошових потоків ПрАТ «ІНДАР» (табл. 2.8).

**Аналіз руху грошових потоків ПрАТ «ІНДАР» прямим способом за 2020
– 2022 рр., тис. грн [28]**

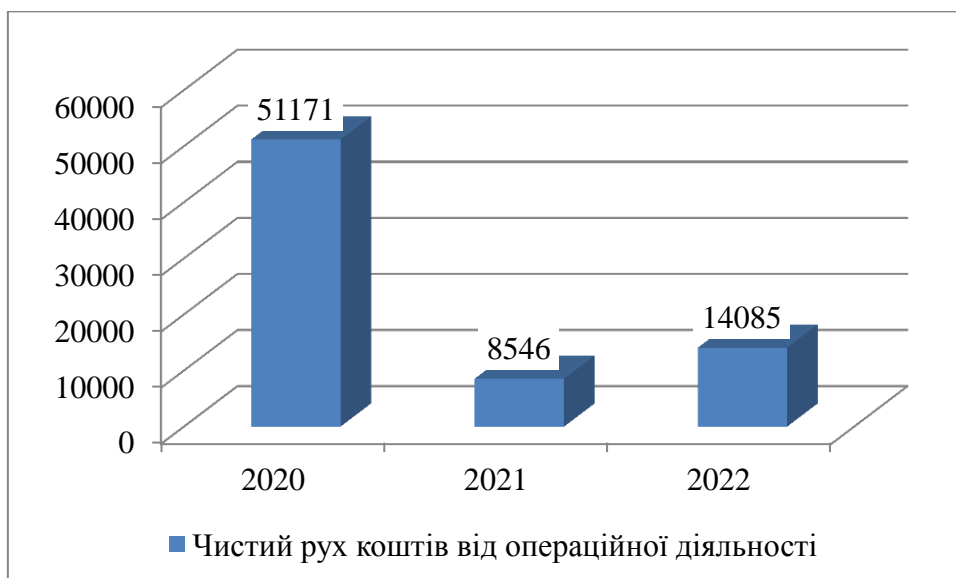
Показники	Роки			Відхилення 2022 / 2020 рр.	
	2020	2021	2022	тис. грн	%
Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	585 006	678 725	697 697	112 691	19,26
Повернення податків і зборів	78 537	52 009	31 850	-46 687	-59,45
у тому числі податку на додану вартість	78 537	52 009	31 850	-46 687	-59,45
Цільового фінансування	1 983	2 358	11	-1 972	-99,45
Надходження авансів від покупців і замовників	1 197	43 871	105 997	104 800	8 755,22
Надходження від повернення авансів	15 578	682	0	-15 578	-100,00
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	151	49	1 949	1 798	1 190,73
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	0	0	50	50	x
Надходження від операційної оренди	209	128	128	-81	-38,76
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	0	0	2	2	x
Надходження від страхових премій	0	2	2 396	2 396	x
Інші надходження	27	2	0	-27	-100,00
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	451 019	444 791	525 933	74 914	16,61
Праці	82 393	91 356	77 520	-4 873	-5,91
Відрахувань на соціальні заходи	22 045	24 661	20 887	-1 158	-5,25
Зобов'язань із податків і зборів	47 532	25 804	26 009	-21 523	-45,28
Витрачання на оплату зобов'язань із податку на прибуток	700	904	4 207	3 507	501,00
Витрачання на оплату зобов'язань із податку на	0	16	16	16	x

додану вартість					
Витрачання на оплату зобов'язань із інших податків і зборів	46 832	24 884	21 802	-25 030	-53,45
Витрачання на оплату авансів	23 829	179 037	160 213	136 384	572,34
Витрачання на оплату повернення авансів	148	83	12 765	12 617	8 525,00
Інші витрачання	4 551	3 548	2 538	-2 013	-44,23
Чистий рух коштів від операційної діяльності	51 171	8 546	14 085	-37 086	-72,47
Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності					
Надходження від погашення позик	75	103	81	6	8,00
Надходження від необоротних активів	32 982	9 248	9 248	-23 734	-71,96
Витрачання на надання позик	970	1 964	880	-90	-9,28
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	-33 877	-11 109	-799	33 078	97,64
Рух коштів у результаті фінансової діяльності					
Сплата дивідендів	16 965	166	475	-16 490	-97,20
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	-16 965	-166	-475	16 490	-97,20
Чистий рух грошових коштів за звітний період	329	-2 729	12 811	12 482	3 793,92
Залишок коштів на початок року	5 045	8 187	5 013	-32	-0,63
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	2 813	-445	5 389	2 576	91,57
Залишок коштів на кінець року	8 187	5 013	23 213	15 026	183,53

Упродовж 2020 – 2022 рр. чистий рух коштів у результаті операційної діяльності ПрАТ «ІНДАР» зменшився на 37 086 тис. грн або на 72,47 %, що відбулося у зв'язку зі скороченням обсягу повернення податків і зборів на 46 687 тис. грн або на 59,45 %. Обсяг цільового фінансування зменшився на 1 972 тис. грн, що вказує на скорочення надходжень, пов'язаних із цільовим фінансуванням, яке може включати субсидії, гранти чи інші види фінансування для конкретних проєктів або програм [27]. Упродовж 2020 – 2022 рр. надходження від повернення авансів зменшилися на 15 578 тис. грн або на 100 %, надходження від операційної

оренди – на 81 тис. грн або на 38,76 %, а також інші надходження – на 27 тис. грн або на 100 %. Обсяг витрачання на оплату авансів зріс на 136 384 тис. грн або на 572,34 %, що свідчить про збільшення витрат, пов'язаних із оплатою авансів, які можуть бути пов'язані з підвищенням обсягу робіт або послуг; витрачання на оплату повернення авансів зросло на 12 617 тис. грн або на 8 525 %. Загальний аналіз показує, що в період із 2020 по 2022 рік у ПрАТ «ІНДАР» спостерігалися зміни в русі грошових потоків, зокрема, зменшення чистого руху коштів у операційній діяльності та збільшення витрат на оплату авансів. Це може вимагати уваги та управлінських заходів для покращення ліквідності та оптимізації руху грошових потоків. Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності у ПрАТ «ІНДАР» зросло за 2020 – 2022 рр. Однак обсяг коштів у результаті інвестиційної діяльності був від'ємним, що може свідчити про витрати, пов'язані з придбанням або розвитком необоротних активів, перевищуючи надходження від їх продажу чи знищення. Надходження від необоротних активів зменшилися на 23 734 тис. грн або на 71,96 %. Чистий рух коштів від фінансової діяльності збільшився у ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр., що пов'язано зі зменшенням сплати дивідендів на 16 490 тис. грн або на 97,20 %. Підприємство за 2020 – 2022 рр. зберігало більше грошових коштів у компанії, ніж виплачувало відсотків власникам. Залишок коштів у ПрАТ «ІНДАР» на кінець 2022 року зріс на 15 026 тис. грн або на 183,53 % порівняно з 2020 роком, що свідчить про поліпшення фінансового стану підприємства та збільшення його ліквідності. Загалом, ці дані вказують на зміни в русі грошових потоків ПрАТ «ІНДАР», зокрема, зменшення надходжень від необоротних активів і сплати дивідендів, але при цьому позитивний рух коштів від фінансової діяльності та збільшення залишку коштів у підприємства.

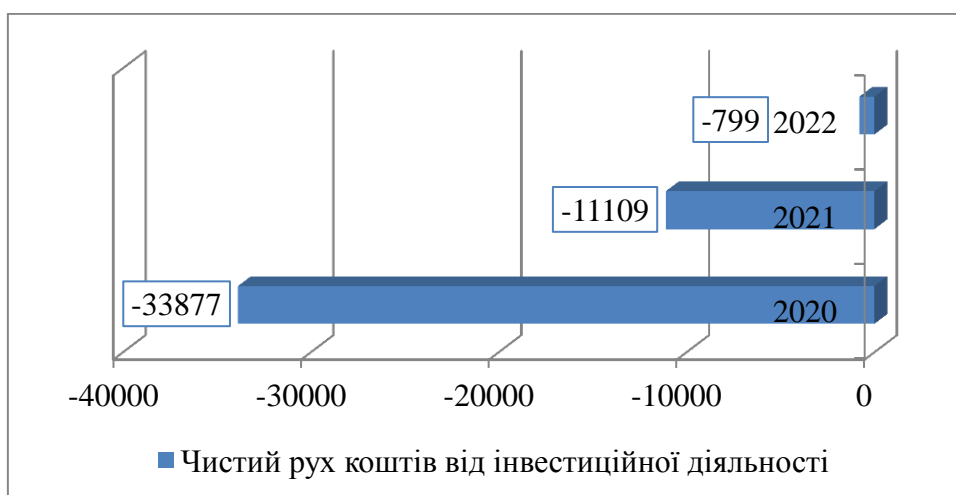
Чистий рух потоків від операційної діяльності ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. наведений на рис. 2.3.

**Рис. 2.3. Динаміка чистого руху потоків від операційної діяльності
ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр., тис. грн [28]**

Отже, за 2020 – 2022 рр. чистий рух потоків від операційної діяльності ПрАТ «ІНДАР» зменшився, що свідчить про погіршення фінансової результативності підприємства у його основній діяльності. Зменшення чистого руху коштів може бути наслідком зниження прибутку, неефективного управління оборотними активами чи збільшення витрат [1, с. 33].

Чистий рух потоків від інвестиційної діяльності ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. представлений на рис. 2.4.

**Рис. 2.4. Динаміка чистого руху потоків від інвестиційної діяльності
ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр., тис. грн [28]**

Отже, за 2020 – 2022 рр. чистий рух потоків від інвестиційної діяльності ПрАТ «ІНДАР» мав від’ємне значення, що свідчить про те, що підприємство витратило більше коштів на інвестиційні проекти, ніж отримало надходжень від їх реалізації чи реалізації активів. Отримання від’ємного чистого руху потоків від інвестиційної діяльності є наслідком таких факторів, як низька рентабельність інвестиційних проєктів, збільшення витрат на придбання необоротних активів або неповноцінне використання наявних активів [1, с. 35].

Чистий рух потоків від фінансової діяльності ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. продемонстрований на рис. 2.5.

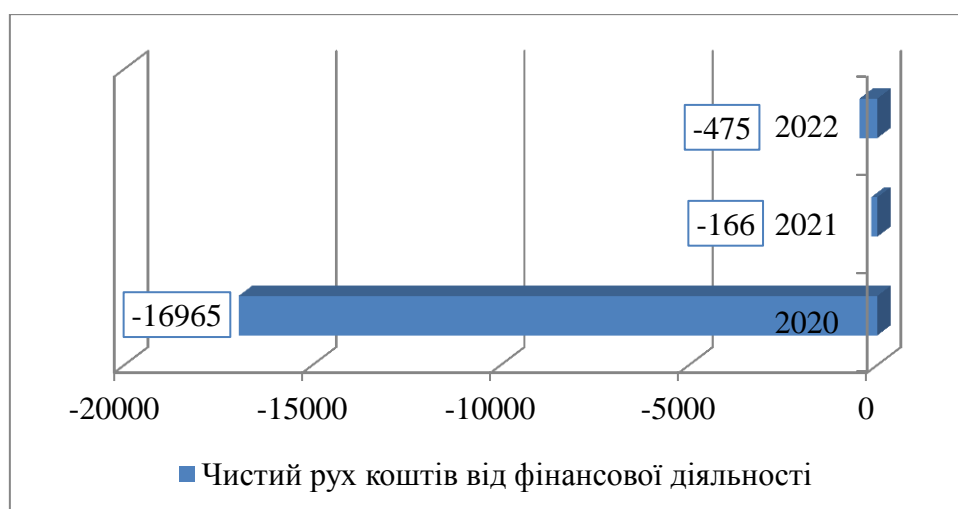

Рис. 2.5. Динаміка чистого руху потоків від фінансової діяльності ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр., тис. грн [28]

Отже, за 2020 – 2022 рр. чистий рух потоків від фінансової діяльності ПрАТ «ІНДАР» мав від’ємне значення, що свідчить про те, що підприємство витратило більше коштів на фінансові операції, ніж отримало надходжень від них. Отримання від’ємного чистого руху потоків від фінансової діяльності є наслідком таких факторів, як сплата дивідендів або процентів заборгованості, збільшення витрат на фінансування чи залучення додаткових кредитів, а також сплата та погашення фінансових зобов’язань [1, с. 37].

Залишок коштів на початок та на кінець року в ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. зображений на рис. 2.6.

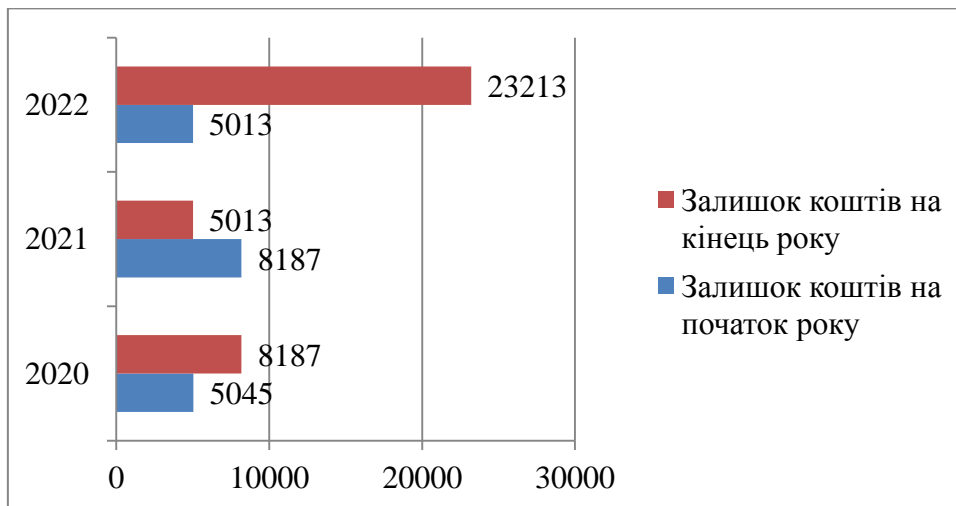

Рис. 2.6. Залишок коштів на початок і на кінець року в ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр., тис. грн [28]

Отже, за 2020 – 2022 рр. залишок коштів ПрАТ «ІНДАР» на початок року зменшився, що свідчить про зменшення ліквідних активів підприємства чи збільшення його зобов'язань. Така ситуація є наслідком різних факторів, таких як збільшення витрат на операційну діяльність, що призводить до зменшення наявних грошових коштів; збільшення інвестиційних витрат, що зменшує наявні грошові ресурси; збільшення зобов'язань, таких як кредити чи платежі постачальникам, що зменшує наявність коштів [1, с. 38]. Залишок коштів на кінець року 2020 – 2022 рр. у ПрАТ «ІНДАР» збільшився на 15 026 тис. грн, що свідчить про позитивний рух потоків грошей і покращення фінансового стану підприємства. Це є наслідком таких факторів:

- § збільшення прибутку чи генерація позитивного чистого руху грошових потоків від операційної діяльності;
- § ефективне управління ліквідними активами та зменшення надмірної запасності;
- § зниження зобов'язань або витрат на фінансування, такі як сплата дивідендів або процентів заборгованості.

Збільшення залишку коштів свідчить про покращення ліквідності підприємства та може стати підставою для розвитку бізнесу, інвестицій у нові проекти чи зменшення фінансових ризиків.

РОЗДІЛ 3

УДОСКОНАЛЕННЯ ПРОЦЕСУ ОПТИМІЗАЦІЇ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПРАТ «ІНДАР»

3.1. Заходи щодо збільшення обсягу грошових потоків у ПрАТ «ІНДАР»

У процесі управління грошовими потоками підприємства перед керівництвом стоїть значна кількість важливих завдань [16]:

- забезпечення своєчасних розрахунків із кредиторами, інвесторами та працівниками;
- забезпечення стабільності виробничого процесу;
- змінення обсягів виробництва у разі потреби;
- сприяння прискоренню обігу грошових потоків та інше.

Управління грошовими потоками має великий вплив на фінансово-господарську діяльність підприємств, оскільки в ньому закладені основні джерела отримання високих фінансових результатів, що дозволяє збільшити розмір прибутку. Грошові потоки беруть участь у всіх аспектах фінансово-господарської діяльності підприємства, сприяють фінансовій стабільності підприємства на кожному етапі життєвого циклу, допомагають знизити потребу в позиковому капіталі, впливають на прискорення оборотності капіталу та зменшують ризик неплатоспроможності.

Підприємствам необхідно автоматизувати управління та контроль за рухом грошових потоків. Тому важливо впровадити систему управління грошовими потоками, яку можна застосувати на наших підприємствах. Ця система використовує такі основні інструменти, як оперативне планування грошових потоків, управління оборотними активами підприємства, бюджетний контроль над витратами фінансових ресурсів і план-фактний аналіз [40]. Також управління грошовими потоками передбачає розрахунок та планування необхідного обсягу грошових потоків у кожен момент часу та визначення періодів, коли очікується їх

дефіцит або перевищення, що дозволяє уникнути кризових ситуацій та раціонально використовувати ресурси ПрАТ «ІНДАР».

Для оптимізації грошових потоків у ПрАТ «ІНДАР» можна розглянути наступні напрями та заходи [8]:

♥ оптимізація управління запасами. Детальний аналіз та планування запасів можуть допомогти уникнути надмірного накопичення товарів, що затримує кошти. Ефективна система управління запасами, така як методи ЛТ (Just-In-Time) або усунення зайвих запасів, може зменшити затримку коштів та покращити ліквідність;

♥ управління кредиторською заборгованістю. Важливо встановити ефективну політику відстрочки платежів постачальникам. Перегляд термінів платежу, ведення переговорів щодо умов оплати та виявлення можливостей для отримання знижок за ранню оплату можуть поліпшити грошовий потік;

♥ ефективне керування дебіторською заборгованістю. Збільшення швидкості виконання оплати від клієнтів може сприяти швидшому надходженню грошей. Можна розглянути впровадження строго контролю над відстрочкою платежів, прискоренням процесу виставлення рахунків та спрощенням процедур оплати;

♥ оптимізація фінансових інвестицій. Аналіз і вибір ефективних фінансових інструментів та розміщення вільних грошових коштів у доцільних інвестиціях може приносити додатковий дохід і збільшувати грошовий потік;

♥ ефективне управління капіталом. Оцінка потреб у капіталі та раціональне використання ресурсів може допомогти збалансувати витрати та збільшити грошовий потік;

♥ планування та бюджетування. Ретельне планування та бюджетування дозволять контролювати витрати та визначати прибуткові та витратні цілі. Це допоможе планувати грошовий потік та уникати несподіваних фінансових труднощів.

Враховуючи конкретну ситуацію та особливості ПрАТ «ІНДАР», рекомендується провести детальний аналіз фінансових показників та скласти

стратегію оптимізації грошових потоків, яка буде відповідати потребам підприємства та допоможе покращити його фінансовий стан.

Проблеми та перспективи оптимізації грошових потоків у ПрАТ «ІНДАР» представлені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1

**Проблеми та перспективи оптимізації грошових потоків у ПрАТ
«ІНДАР» [28]**

Проблеми в оптимізації грошових потоків у ПрАТ «ІНДАР»:	Перспективи оптимізації грошових потоків у ПрАТ «ІНДАР»:
∴ недостатній рівень ліквідності. Підприємство може мати обмежені грошові ресурси, що ускладнює проведення операцій та виконання платежів у встановлені терміни;	∴ покращення управління розрахунками з постачальниками. Оптимізація процесу оплати постачальникам і встановлення ефективних партнерських взаємовідносин може сприяти зменшенню витрат та покращенню ліквідності;
∴ велика залежність від зовнішніх джерел фінансування. Якщо підприємство має недостатні власні фінансові ресурси, воно може залежати від позик, кредитів або інших зовнішніх джерел фінансування, що призводить до високих витрат на відсотки та збільшує ризик фінансових проблем;	∴ збільшення самофінансування та зниження боргового навантаження. Розширення джерел власного фінансування, залучення інвестицій та раціональне управління борговими зобов'язаннями можуть знизити залежність від зовнішніх джерел та підвищити фінансову стійкість підприємства;
∴ недостатня ефективність управління грошовими ресурсами. Недостатня координація та контроль над грошовими потоками можуть призвести до неправильного розподілу коштів, недостатньої контрольованості витрат та непродуктивного використання ресурсів;	∴ удосконалення методів управління грошовими потоками. Впровадження ефективних інструментів контролю та аналізу грошових потоків, вироблення прогнозів та планів може поліпшити ефективність управління ресурсами;
∴ високі фінансові ризики. Зміни на фінансовому ринку, курсові ризики, інфляція й інші фактори можуть негативно вплинути на грошові потоки підприємства та створити фінансові труднощі;	∴ залучення додаткових інвестицій у розвиток компанії. Активний пошук та приваблення інвесторів, включаючи власний капітал та зовнішні інвестиції, може забезпечити фінансування для реалізації стратегічних проєктів та розвитку бізнесу;
∴ обмежені можливості для інвестицій та розширення. Недостатні фінансові ресурси можуть ускладнити можливості підприємства для вкладання коштів у нові проєкти, розширення бізнесу та здійснення інвестицій;	∴ розвиток нових ринків та розширення продуктової лінійки. Ідентифікація нових ринків та розширення асортименту продукції можуть стимулювати збільшення грошових потоків через збільшення обсягів продажу та ринкової конкурентоспроможності;
∴ неправильне планування та прогнозування грошових потоків. Недостовірні прогнози грошових потоків можуть призвести до недостачі чи перевищення коштів, що ускладнює управління фінансами підприємства.	∴ упровадження ефективних систем бюджетування та контролю. Розроблення точних прогнозів, планів та системи контролю над виконанням бюджетів може сприяти ефективному управлінню грошовими потоками та запобіганню фінансових труднощів.

Для забезпечення оптимального залишку грошових коштів підприємство використовує метод визначення мінімальної суми грошових коштів. Цей метод дозволяє визначити необхідну мінімальну суму грошових коштів, необхідну для забезпечення нормальної діяльності підприємства та здійснення операцій. Використовуючи ці методи та критерії, підприємство може досягти оптимізації грошових потоків, що дозволяє покращити його фінансову стійкість, знизити залежність від зовнішніх джерел фінансування та забезпечити ефективне використання грошових ресурсів [32].

Важливо також постійно оновлювати ринкову інформацію, відстежувати зміни в попиті та конкурентному середовищі, а також аналізувати результати прогнозів та планів продажів для коригування стратегії в майбутньому. Для досягнення оптимізації грошових потоків підприємства дійсно використовуються різні методи та критерії. Для оцінювання управління грошовими потоками підприємства використовуються такі критерії, як ліквідність і дохідність. Ліквідність відображає можливість підприємства задовольнити свої поточні фінансові зобов'язання, а дохідність відображає ефективність використання грошових ресурсів підприємства для забезпечення прибутку.

У процесі оптимізації грошових потоків у часі використовуються методи вирівнювання та синхронізації. Вирівнювання грошових потоків включає впорядкування та розподіл платежів та надходжень у часі таким чином, щоб збалансувати грошові потоки. Синхронізація грошових потоків передбачає узгодження часу надходження грошових коштів з часом витрат і платежів [24].

Для визначення мінімальної суми грошових коштів потрібно врахувати рух коштів від усіх трьох видів діяльності: операційної, інвестиційної та фінансової. Чистий рух коштів від операційної діяльності ПрАТ «ІНДАР» у 2022 р. становить 14 085 тис. грн. Це означає, що підприємство здійснило позитивний грошовий потік у результаті своєї основної діяльності. Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності ПрАТ «ІНДАР» у 2022 р. склав -799 тис. грн. Це вказує на те, що підприємство здійснило витрати на інвестиційні проекти чи придбання активів,

що перевищують отримані кошти від реалізації активів. Чистий рух коштів від фінансової діяльності ПрАТ «ІНДАР» у 2022 р. склав -475 тис. грн. Це означає, що підприємство мало витрати чи зобов'язання, пов'язані з фінансовими операціями, які перевищують отримані кошти від фінансування.

Отже, для визначення мінімальної суми грошових коштів потрібно врахувати суму чистого руху коштів від усіх трьох видів діяльності. Знаючи ці значення, можна визначити мінімальну суму грошових коштів, яка потрібна для забезпечення позитивного балансу грошових потоків підприємства.

3.2. Удосконалення фінансової діяльності підприємства шляхом ефективного планування грошових потоків

Ефективне управління грошовими потоками дозволяє зменшити потребу в зовнішньому фінансуванні, забезпечує фінансову рівновагу підприємства під час стратегічного розвитку та зменшує ризик неплатоспроможності. Активні форми управління фінансовими потоками можуть приносити додатковий прибуток через ефективне використання фінансових активів. Для удосконалення фінансової діяльності ПрАТ «ІНДАР» на фармацевтичному ринку України, планування грошових потоків є важливим інструментом. Ось декілька кроків, які можна взяти для ефективного планування грошових потоків [39]:

I. Аналіз і прогнозування попиту. Враховуючи специфіку фармацевтичного ринку, важливо виявити тенденції попиту на лікарські засоби та прогнозувати їх зміни. Це допоможе визначити очікувані грошові потоки, пов'язані з продажами;

II. Оптимізація запасів. Ефективне управління запасами має великий вплив на грошові потоки. Ретельний аналіз та планування запасів допоможуть уникнути перевитрат та зайвого затримання грошових коштів у надлишкових запасах;

III. Управління кредиторською та дебіторською заборгованістю. Ефективне управління платежами з кредиторами та врегулювання платежів від покупців є важливими чинниками для забезпечення своєчасних грошових потоків;

IV. Оптимізація кредиторської та дебіторської заборгованості допоможе уникнути затримок у платежах та забезпечити стабільні грошові потоки;

V. Раціоналізація витрат. Аналіз і контроль над витратами можуть допомогти зменшити надлишкові витрати та оптимізувати використання грошових коштів. Це включає постійний моніторинг витрат, перегляд угод з постачальниками та пошук ефективних альтернатив;

VI. Управління фінансовими ризиками. Враховуючи змінність фармацевтичного ринку, важливо аналізувати та управляти фінансовими ризиками. Використання інструментів, таких як захист від валютних ризиків, управління відстроченими платежами та страхування, може допомогти зменшити негативний вплив ризиків на грошові потоки;

VII. Використання фінансових інструментів. Для оптимізації грошових потоків, ПрАТ «ІНДАР» може розглянути використання фінансових інструментів, таких як управління ліквідністю, оптимізація податкових стратегій, укладання фінансових угод та інвестицій.

Вищенаведені заходи допоможуть ПрАТ «ІНДАР» покращити управління грошовими потоками, забезпечити стабільність фінансової діяльності та збільшити рентабельність підприємства. Важливо регулярно аналізувати та оновлювати стратегію управління грошовими потоками, враховуючи специфіку фармацевтичного ринку та змінність економічного середовища.

Також для удосконалення фінансової діяльності підприємства шляхом планування грошових потоків необхідно створити відкриту та прозору комунікаційну систему всередині підприємства [2]. Керівництво ПрАТ «ІНДАР» повинно надавати зрозумілу інформацію про майбутні бізнес-домовленості, диверсифікацію виробництва, інвестиційні проекти й інше, щоб співробітники на всіх рівнях мали повний обсяг необхідних даних для аналізу.

У ПрАТ «ІНДАР» необхідно підвищити рівень відповідальності керівництва та співробітників на всіх рівнях організації. Повинна бути належна усвідомленість про важливість інформації та її вплив на прийняття рішень. Регулярні навчання та нагадування про важливість дотримання процедур та етичних стандартів можуть допомогти покращити цю ситуацію. Важливо розробити та впровадити ефективні методи аналізу ризиків, які дозволять виявляти та оцінювати ризики, пов'язані з бізнес-домовленостями, диверсифікацією виробництва, залученням коштів для інвестиційних проєктів та іншими аспектами фінансової діяльності, що допоможе забезпечити об'єктивну оцінку ризиків і прийняття обґрунтованих рішень [21].

Пропонуємо для удосконалення фінансової діяльності підприємства шляхом планування грошових потоків встановити систему контролю, яка дозволяє виявляти порушення, фіксувати їх та приймати необхідні коригувальні заходи, що може включати в себе регулярний аудит, внутрішні контрольні процедури та механізми звітності. Фінансове управління є постійним процесом і воно повинно постійно вдосконалюватись. Керівництво повинно бути готове до впровадження нових методів, інструментів та підходів для управління ризиками та покращення фінансової діяльності. Ці заходи допоможуть ПрАТ «ІНДАР» покращити управління ризиками, забезпечити ефективне використання інформації та зменшити можливість виникнення неочікуваних збитків. Проведемо прогнозування залишку грошових потоків ПрАТ «ІНДАР» на кінець року, використовуючи лінійний тренд (рис. 3.1).

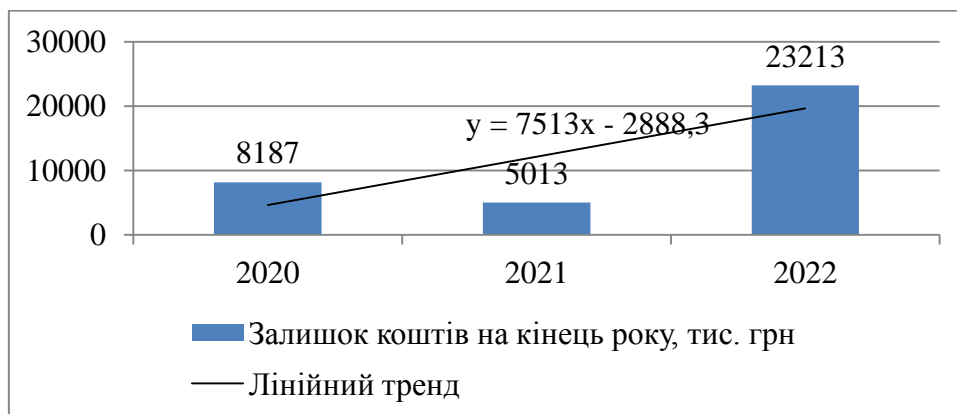

Рис. 3.1. Лінійний тренд прогнозування залишку грошових потоків ПрАТ «ІНДАР» на кінець року, тис. грн [28]

Відповідно до рис. 3.1, лінійний тренд прогнозування залишку грошових потоків ПрАТ «ІНДАР» на кінець року має такий вигляд: $y = 7\,513x - 2\,888,3$.

Розрахуємо заплановані значення залишку грошових потоків ПрАТ «ІНДАР» на кінець року:

$$y_{2023} = 7\,513 * 4 - 2\,888,3 = 27\,163,7 \text{ (тис. грн)}$$

$$y_{2024} = 7\,513 * 4 - 2\,888,3 = 34\,676,7 \text{ (тис. грн)}$$

$$y_{2025} = 7\,513 * 4 - 2\,888,3 = 42\,189,7 \text{ (тис. грн)}$$

На рис. 3.2 побудована динаміка запланованого залишку грошових потоків ПрАТ «ІНДАР» на кінець року.

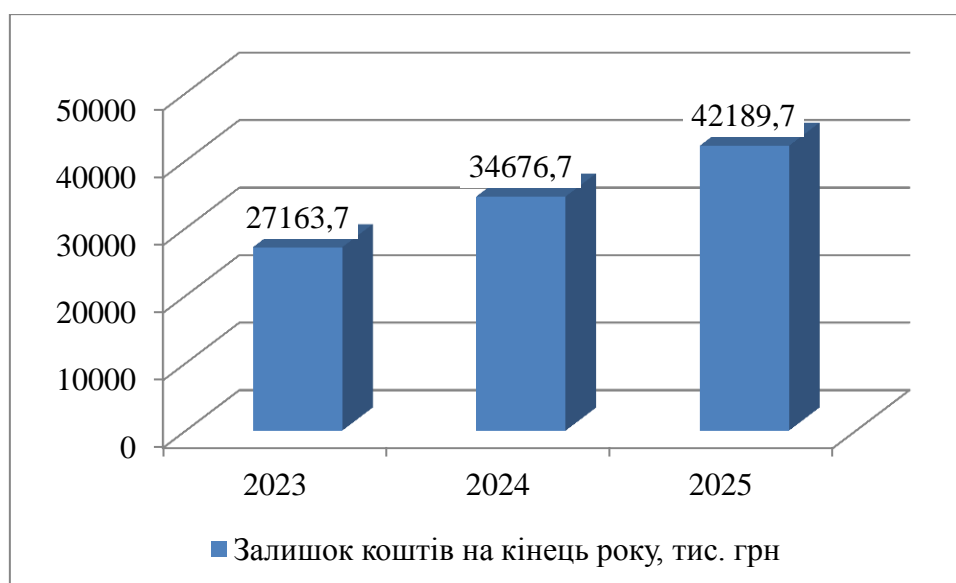

Рис. 3.2. Динаміка запланованого залишку грошових потоків ПрАТ «ІНДАР» на кінець року, тис. грн [28]

Отже, упродовж 2023 – 2025 рр. прогнозуємо збільшення залишку грошових потоків у ПрАТ «ІНДАР» на кінець року на 15 026 тис. грн або на 55,32 %, що свідчить про покращення фінансової стійкості та ефективності управління грошовими ресурсами. Збільшений залишок грошових потоків дозволить підприємству мати достатню кількість грошей для покриття поточних зобов'язань, таких як зарплати, постачання сировини й інші операційні витрати, що знижуватиме ризик заборгованості перед постачальниками чи простоїв у виробництві. Збільшений залишок грошових потоків дозволяє підприємству бути менш залежним від зовнішніх джерел фінансування, таких як позики чи емісія

акцій, що дозволить збільшити ступінь самофінансування та знизити фінансові ризики. Збільшений залишок грошових потоків може створити додаткові можливості для підприємства щодо розширення, модернізації чи інвестування у нові проекти, що допоможе забезпечити стійке зростання та конкурентоспроможність компанії на ринку. Збільшення залишку грошових потоків свідчить про позитивну фінансову динаміку підприємства, що збільшує його привабливість для потенційних інвесторів і здатність отримати кредитні ресурси за вигіднішими умовами [45]. Узагалі, збільшення залишку грошових потоків є показником ефективного фінансового управління, стабільності та стійкості підприємства. Воно дозволяє підтримувати операційну діяльність, інвестувати у розвиток та забезпечити стійке функціонування компанії на ринку.

3.3. Резерви зростання грошових потоків через підвищення прибутковості діяльності за рахунок інвестування

Інвестування є одним із резервів зростання грошових потоків ПрАТ «ІНДАР» і підвищення прибутковості діяльності. Ось деякі способи, якими інвестування може сприяти збільшенню грошових потоків [10]:

≈ розширення виробничих потужностей. Інвестування у розширення виробничих потужностей може збільшити обсяги виробництва та продажу продукції. Це може призвести до зростання прибутковості та грошових потоків за рахунок збільшення обсягів продажу;

≈ упровадження нових технологій і процесів. Інвестування в інноваційні технології та процеси може поліпшити ефективність виробництва та знизити витрати. Це може привести до збільшення маржі прибутку та покращення грошових потоків;

≈ розвиток нових продуктів і ринків. Інвестування в дослідження та розробку нових продуктів та розширення географії ринків може створити нові можливості для збільшення продажів і прибутковості. Це може призвести до

зростання грошових потоків через розширення клієнтської бази та диверсифікацію доходів;

≈ оптимізація управління активами та пасивами. Інвестування в оптимізацію управління активами та пасивами може забезпечити оптимальне використання ресурсів підприємства. Це включає ефективне управління запасами, оптимізацію структури капіталу й управління фінансовими інструментами для зниження ризику та збільшення прибутковості;

≈ розширення інвестиційного портфеля. Інвестування у різноманітні активи та ринки може зменшити ризики та збільшити потенційну прибутковість. Розширення інвестиційного портфеля може включати інвестування в цінні папери, нерухомість, фінансові інструменти й інші активи.

Вище представлені резерви зростання грошових потоків за рахунок інвестування можуть допомогти ПрАТ «ІНДАР» забезпечити стійкий розвиток та покращити фінансову різноманітність підприємства. Проте перед здійсненням будь-яких інвестиційних рішень рекомендується провести детальний аналіз і оцінку ризиків, а також розробити стратегію управління інвестиціями, враховуючи конкретні особливості фармацевтичного ринку України [23].

ПрАТ «ІНДАР» виявила активність у збільшенні присутності своїх препаратів на зовнішніх ринках, що є перспективним напрямом розвитку. Отримання національного сертифікату GMP, бразильського сертифікату GMP (ANVISA) і започаткування процесу отримання європейського сертифікату GMP свідчать про високий рівень якості виробництва компанії. Стратегія географічної диверсифікації збуту, зосереджена на країнах об'єднання Меркосур, виглядає обіцяючою, оскільки загальні прогностичні тенденції свідчать про зростання попиту в цьому регіоні. ПрАТ «ІНДАР» може скористатися цим ростом, плануючи розвиток і експорт до цих країн. Система прогнозування та планування експорту включає три основні етапи: збір, структурування й інтерпретацію ринкової інформації; підготовку прогнозу продажів на основі обробленої інформації; підготовку плану продажів на основі прогнозу продажів і обмежень внутрішніх резервів. Врахування загальної ситуації на ринку, прогностичних тенденцій та

обмежень допоможе підприємству розробити раціональну стратегію експорту та досягти успіху на зовнішніх ринках.

Плануємо для збільшення грошових потоків у ПрАТ «ІНДАР» експортувати лікарські засоби. Інвестування в експорт лікарських засобів до Канади може мати позитивний вплив на прибутковість діяльності досліджуваного підприємства та сприяти зростанню грошових потоків.

ПрАТ «ІНДАР» може збільшити обсяги експорту лікарських засобів до Канади шляхом розширення ринкової присутності. Це може включати пошук нових дистриб'юторів або партнерів у Канаді, встановлення власних представництв або відділень, активне маркетингове просування продукції і т. д.

ПрАТ «ІНДАР» може інвестувати в дослідження та розробку, щоб покращити якість своїх лікарських засобів і забезпечити їх відповідність вимогам канадського ринку, що дозволить підприємству зайняти більш сильну позицію в конкурентній боротьбі та залучати більше клієнтів у Канаді.

Дане підприємство може оптимізувати свій ланцюг постачання, щоб знизити витрати, покращити час поставки та забезпечити стабільність постачання, що може включати співпрацю з надійними постачальниками, впровадження ефективних систем управління запасами та оптимізацію логістичних процесів.

ПрАТ «ІНДАР» може розробити та реалізувати ефективну маркетингову стратегію для своїх лікарських засобів на ринку Канади, що дозволить включати проведення рекламних кампаній, участь у виставках і конференціях, спонсорство медичних заходів та інші маркетингові заходи, спрямовані на збільшення усвідомленості та популярності продукції.

Також ПрАТ «ІНДАР» може встановити партнерські відносини з місцевими підприємствами чи організаціями в Канаді, що зможе допомогти отримати більше інсайту в місцевий ринок, забезпечити доступ до розподільчих мереж і знайти нові можливості співпраці. Ці резерви можуть допомогти ПрАТ «ІНДАР» збільшити прибутковість діяльності та оптимізувати грошові потоки через експорт лікарських засобів до Канади. Однак перед інвестуванням в такий проєкт важливо провести детальний аналіз ризиків, пов'язаних із експортом, і розробити

належну стратегію управління цими ризиками [41]. Договір із експорту представлений у додатку Е.

На рис. 3.3 наведені заплановані значення чистого доходу від експорту лікарського засобу «Хумодар Р 100Р» до Канади на 2023 – 2025 рр.

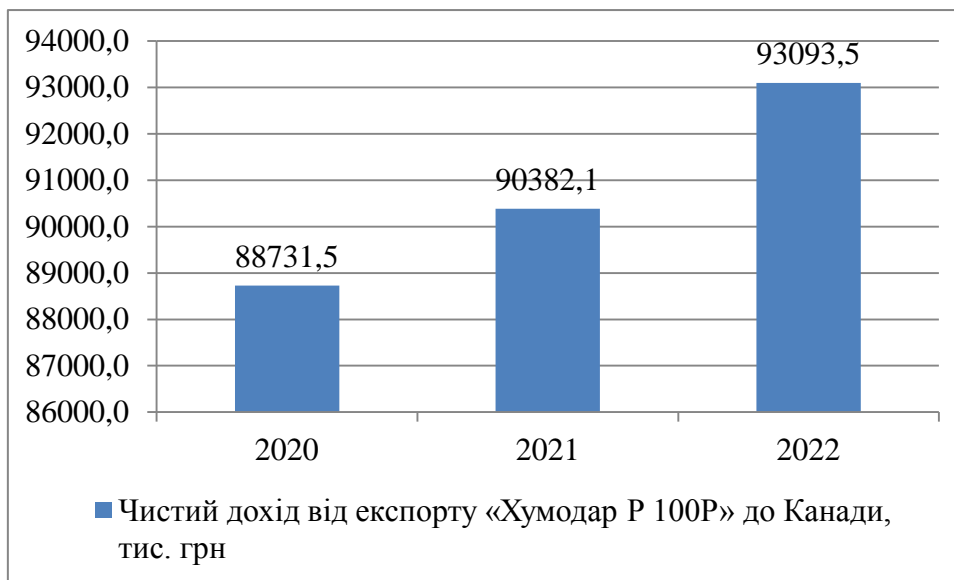

Рис. 3.3. Динаміка запланованого значення чистого доходу від експорту лікарського засобу «Хумодар Р 100Р» до Канади на 2023 – 2025 рр., тис. грн [28]

Так, упродовж 2023 – 2025 рр. прогнозуємо збільшення чистого доходу від експорту лікарського засобу «Хумодар Р 100Р» до Канади на 4 362,1 тис. грн або на 4,92 %.

Отже, результати оцінки показують, що експорт лікарського засобу «Хумодар Р 100Р» до Канади буде ефективною зовнішньоторговельною операцією, яка може сприяти підвищенню конкурентоспроможності ПрАТ «ІНДАР» на фармацевтичному ринку Канади.

ВИСНОВКИ

Кваліфікаційна робота за обраною темою присвячена розв'язанню теоретичних, методичних і практичних напрямів удосконалення фінансової діяльності підприємства шляхом планування грошових потоків. За результатами проведеного дослідження можемо зробити наступні висновки:

1. Визначено, що грошові потоки відображають постійний рух грошових коштів у організації внаслідок її операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Вони включають надходження та витрати грошових ресурсів, пов'язані з цими видами діяльності. Операційні грошові потоки відображають рух грошових коштів, пов'язаних з основною діяльністю підприємства, такою як продаж товарів або послуг, отримання доходів, платежі за закупівлю сировини, заробітна плата, податки тощо. Інвестиційні грошові потоки відображають рух грошових коштів, пов'язаних з інвестиціями підприємства, такими як придбання та продаж активів, капітальні вкладення, отримання та погашення кредитів і позик, дивіденди тощо. Фінансові грошові потоки відображають рух грошових коштів, пов'язаних з фінансовою діяльністю підприємства, такою як залучення капіталу, погашення боргів, виплата дивідендів, придбання та продаж фінансових інструментів тощо. Вивчення й аналіз грошових потоків дозволяють підприємствам керувати своїми фінансовими ресурсами, прогнозувати майбутні грошові потоки, оцінювати ризики та планувати стратегії залучення та використання грошових коштів для досягнення своїх цілей;

2. Досліджено, що аналіз грошових потоків може включати визначення та використання ключових показників, які відображають стан та ефективність грошових потоків. Аналіз грошових потоків вимагає оцінки факторів, які впливають на них. Це можуть бути зміни в економічному середовищі, ринкові тенденції, зміни в законодавстві, кредитні умови тощо. Розуміння цих факторів дозволяє враховувати їх в аналізі та плануванні грошових потоків. Важливо враховувати, що аналіз грошових потоків повинен бути проведений в комплексі з

іншими фінансовими аналізами та оцінками підприємства для отримання повної карти його фінансового стану та ефективності діяльності;

3. Виявлено основні напрями оптимізації грошових потоків підприємства, що включають:

□ збалансування обсягів грошових потоків, яке включає збалансування дефіцитних і надлишкових грошових потоків;

□ синхронізацію грошових потоків у часі, що означає вирівнювання грошових потоків у часі таким чином, щоби була забезпечена стабільність і рівномірність грошових надходжень і витрат, а також дозволяє уникнути сезонних коливань і непередбачуваних фінансових ризиків.

З метою уникнення фінансових труднощів, підприємство повинно планувати та управляти грошовими потоками таким чином, щоб уникнути дефіциту грошових коштів або надлишку, який може бути недоцільно вкладений. Максимізація чистого грошового потоку є важливою метою оптимізації грошових потоків. Це досягається шляхом планування та здійснення фінансових операцій, які сприяють збільшенню надходжень грошових коштів і зменшенню витрат. Визначені напрями оптимізації спрямовані на забезпечення стабільності фінансового стану підприємства, підвищення ефективності використання грошових ресурсів і максимізацію прибутку;

4. Зазначено, що ПрАТ «ІНДАР» є компанією, яка займається виробництвом лікарських препаратів інсуліну й інших медичних засобів. ПрАТ «ІНДАР» має значний досвід у фармацевтичній галузі, працюючи упродовж багатьох років на ринку. Компанія відома своєю високою якістю продукції та дотриманням стандартів безпеки та якості. ПрАТ «ІНДАР» володіє сучасним технічним оснащенням, що дозволяє здійснювати високоякісне виробництво інсуліну й інших медичних засобів. Використання ІТ-технологій у фінансовій службі сприяє ефективному контролю, плануванню й аналізу фінансових процесів. ПрАТ «ІНДАР» має стабільну фінансову базу та позицію на ринку. Фінансова служба відповідає за управління фінансовими ресурсами компанії, забезпечуючи ефективне використання капіталу та забезпечення ліквідності.

ПрАТ «ІНДАР» покладає великий акцент на контроль якості своєї продукції. Фінансова служба забезпечує контроль фінансових операцій і дотримання внутрішніх та зовнішніх стандартів обліку, що сприяє забезпеченню надійності та точності фінансової звітності. Фінансова служба ПрАТ «ІНДАР» підтримує взаємовідносини з банками та фінансовими установами для забезпечення оптимальних умов фінансування компанії та здійснення фінансових операцій. Усі ці характеристики сприяють успішному функціонуванню ПрАТ «ІНДАР» і його фінансової служби, забезпечуючи стійкість, ефективність і високу якість виробництва лікарських препаратів;

5. Проаналізовано, що проведений аналіз джерел утворення та напрямків витрачання грошових потоків у ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. свідчить про збільшення рентабельності активів на 6,186 %, що вказує на покращення ефективності використання активів для генерації прибутку. Це може бути результатом поліпшення управління активами, збільшення продажів або зниження витрат. Зменшення рентабельності власного капіталу ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. на 859,776 % може бути наслідком зниження чистого прибутку, збільшення витрат або зростання капіталу підприємства. Це може вимагати уваги до управління рентабельністю власного капіталу та пошуку шляхів для його покращення. Збільшення рентабельності продажу ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. на 5,894 % свідчить про поліпшення маржі прибутку на кожну одиницю продажу. Це може бути результатом зростання цін, зниження витрат на виробництво чи поліпшення управління витратами. Зменшення рентабельності чистих активів ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. вказує на зниження ефективності використання неточних активів для генерації прибутку. Це може бути наслідком зростання витрат, непродуктивного використання активів або зниження продажів. Збільшення рентабельності оборотних активів у ПрАТ «ІНДАР» за 2020 – 2022 рр. на 10,432 % вказує на поліпшення ефективності використання оборотних активів для генерації прибутку. Це є результатом збільшення продажів, зниження витрат або поліпшення управління оборотними активами;

6. Досліджено, що за 2020 – 2022 рр. залишок коштів ПрАТ «ІНДАР» на початок року зменшився, що свідчить про зменшення ліквідних активів підприємства чи збільшення його зобов'язань. Така ситуація є наслідком різних факторів, таких як: збільшення витрат на операційну діяльність, що призводить до зменшення наявних грошових коштів; збільшення інвестиційних витрат, що зменшує наявні грошові ресурси; збільшення зобов'язань, таких як кредити чи платежі постачальникам, що зменшує наявність коштів. Залишок коштів на кінець року 2020 – 2022 рр. у ПрАТ «ІНДАР» збільшився на 15 026 тис. грн, що свідчить про позитивний рух потоків грошей та покращення фінансового стану підприємства. Це є наслідком таких факторів:

- ⊗ збільшення прибутку чи генерація позитивного чистого руху грошових потоків від операційної діяльності;

- ⊗ ефективне управління ліквідними активами та зменшення надмірної запасності;

- ⊗ зниження зобов'язань або витрат на фінансування, такі як сплата дивідендів або процентів заборгованості.

Збільшення залишку коштів свідчить про покращення ліквідності підприємства та може стати підставою для розвитку бізнесу, інвестицій у нові проекти чи зменшення фінансових ризиків;

7. Виявлено, що у процесі оптимізації грошових потоків у часі використовуються методи вирівнювання й синхронізації. Вирівнювання грошових потоків включає впорядкування та розподіл платежів та надходжень у часі таким чином, щоб збалансувати грошові потоки. Синхронізація грошових потоків передбачає узгодження часу надходження грошових коштів з часом витрат і платежів. Для визначення мінімальної суми грошових коштів потрібно врахувати рух коштів від усіх трьох видів діяльності: операційної, інвестиційної та фінансової. Чистий рух коштів від операційної діяльності ПрАТ «ІНДАР» у 2022 р. становить 14 085 тис. грн. Це означає, що підприємство здійснило позитивний грошовий потік у результаті своєї основної діяльності. Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності ПрАТ «ІНДАР» у 2022 р. склав -799 тис. грн. Це вказує

на те, що підприємство здійснило витрати на інвестиційні проекти чи придбання активів, що перевищують отримані кошти від реалізації активів. Чистий рух коштів від фінансової діяльності ПрАТ «ІНДАР» у 2022 р. склав -475 тис. грн. Це означає, що підприємство мало витрати чи зобов'язання, пов'язані з фінансовими операціями, які перевищують отримані кошти від фінансування;

8. Проаналізовано, що упродовж 2023 – 2025 рр. прогнозуємо збільшення залишку грошових потоків у ПрАТ «ІНДАР» на кінець року на 15 026 тис. грн або на 55,32 %, що свідчить про покращення фінансової стійкості й ефективності управління грошовими ресурсами. Збільшений залишок грошових потоків дозволить підприємству мати достатню кількість грошей для покриття поточних зобов'язань, таких як зарплати, постачання сировини й інші операційні витрати, що знижуватиме ризик заборгованості перед постачальниками чи простоїв у виробництві. Збільшений залишок грошових потоків дозволяє підприємству бути менш залежним від зовнішніх джерел фінансування, таких як позики чи емісія акцій, що дозволить збільшити ступінь самофінансування та знизити фінансові ризики. Збільшений залишок грошових потоків може створити додаткові можливості для підприємства щодо розширення, модернізації чи інвестування в нові проекти, що допоможе забезпечити стійке зростання та конкурентоспроможність компанії на ринку. Збільшення залишку грошових потоків свідчить про позитивну фінансову динаміку підприємства, що збільшує його привабливість для потенційних інвесторів та здатність отримати кредитні ресурси за вигіднішими умовами. Узагалі, збільшення залишку грошових потоків є показником ефективного фінансового управління, стабільності та стійкості підприємства. Воно дозволяє підтримувати операційну діяльність, інвестувати у розвиток і забезпечити стійке функціонування компанії на ринку;

9. Плануємо для збільшення грошових потоків у ПрАТ «ІНДАР» експортувати лікарські засоби. Інвестування в експорт лікарських засобів до Канади може мати позитивний вплив на прибутковість діяльності ПрАТ «ІНДАР» і сприяти зростанню грошових потоків. ПрАТ «ІНДАР» може збільшити обсяги експорту лікарських засобів до Канади шляхом розширення ринкової присутності.

Це може включати пошук нових дистриб'юторів або партнерів у Канаді, встановлення власних представництв або відділень, активне маркетингове просування продукції і т. п. Так, упродовж 2023 – 2025 рр. прогнозуємо збільшення чистого доходу від експорту лікарського засобу «Хумодар Р 100Р» до Канади на 4 362,1 тис. грн або на 4,92 %.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аббасов С. А. Удосконалення управління грошовими потоками. *Економічний вісник Донбасу*. 2022. № 4 (66). С. 33 – 38.
2. Артем'єва І. О. Аналіз грошових потоків: значення у забезпеченні господарської діяльності корпорацій. URL: <http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/6334/1/Zbirka-2022-45-48.pdf> (дата звернення: 08.06.2023).
3. Биховченко В. П., Ксьонжик В. В. Стратегія управління грошовими потоками на підприємстві. Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського. 2017. Випуск 17. С. 604 – 609.
4. Бойко Н. В., Турпак Т. Г., Назаренко Я. Я. Аналіз грошових потоків транспортних підприємств: проблемно-прагматичний підхід. *Modern Economics*. 2021. № 28. С. 13 – 21.
5. Бондаренко О. М., Матківська Т. Я. Аудит грошових коштів: організація проведення, проблеми та вдосконалення. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020, випуск 4/2, Київ, С. 6 – 9.
6. Гайдаржийська О. М., Костюнік О. В., Ткач Д. Ю. Особливості аналізу, обліку й аудиту грошових коштів. *Причорноморські економічні студії*. 2018, Одеса, Випуск 33. С. 238 – 242.
7. Головка В. І., Безкоровайна О. О. Методика, прийоми та організація аналізу грошових коштів та потоків підприємства. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. 2018. № 4 (2). С. 16 – 18.
8. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19 – 20, № 21 – 22, ст. 144. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/436-15> (дата звернення: 08.06.2023).
9. Данилюк О. В. Формування обліково-аналітичної інформації для стратегічного управління грошовими потоками підприємства. *Проблеми інтеграції облікових підсистем фінансового, податкового, управлінського і*

статистичного обліку в Україні відповідно до вимог Європейських стандартів: зб. наук. пр. ЖНАЕУ. 2017. Т. III: Бухгалтерський облік в системі формування інноваційного інформаційного продукту для забезпечення функцій управління підприємством. С. 48 – 51.

10. Дребіт Г. М. Теоретико-методичні аспекти аналізу грошових потоків як важливих чинників їх планування, управління та контролю. *Збірник наукових праць Буковинського університету. Економічні науки*. 2015. С. 161 – 169.

11. Єлісеєва О. К., Сімон Г. С. Аналіз грошових потоків фірми як складова формування стратегії сталого розвитку. *Бізнес Інформ*. 2017. № 12. С. 380 – 384.

12. Ковальчук Н. О., Сокач М. І. Управління рухом грошових коштів вітчизняних підприємств: окремі теоретичні та практичні аспекти. *Молодий вчений*. 2016. № 12.1. С. 786 – 791.

13. Колісник О. П., Замогильна А. В. Грошові потоки: сутність, класифікація та їх оптимізація в процесі управління. *Modern Economics*. 2018. № 10. С. 60 – 65.

14. Кошельок Г. В., Грінченко Р. В. Аналіз грошових потоків у системі управління підприємством. *Галицький економічний вісник. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність*. 2020. № 2. С. 231 – 242.

15. Крилова О. В. Грошові потоки в системі забезпечення платоспроможності підприємства. *Економіка та держава*. 2019. № 7. С. 30 – 33.

16. Кундря-Висоцька О. П. Інтеграція в обліку грошових потоків: передумови та необхідність. *Тези Міжнародної наукової конференції «Розвиток обліку, аналізу і аудиту суб'єктів суспільного інтересу» (20 – 21 жовтня 2017 року)*. Житомир. 2017. С. 87 – 89.

17. Кучеренко Т. Є., Аніщенко Г. Ю. Обліково-аналітичне забезпечення управління грошовими потоками підприємств. *Ефективна економіка*. 2022. № 2. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=10022> (дата звернення: 08.06.2023).

18. Кучеренко Т. Є. Проблеми класифікації грошових коштів у звіті про рух грошових коштів. *Аграрна наука та освіта в умовах євроінтеграції: збірник*

наукових праць міжнар. наук.-практ. конф. Ч. 2. (20 – 21 березня 2019 р., м. Кам'янець-Подільський). Тернопіль: Крок, 2019. С. 119 – 121.

19. Лебедева А. М. Особливості аналізу руху грошових потоків підприємства. *Вісник ОНУ ім. І. І. Мечникова*. 2016. Т. 21. Вип. 3. С. 189 – 192.

20. Левченко Н. М., Скірко М. А. Обліково-аналітичне забезпечення стратегічного управління грошовими коштами як складовою монетарних активів підприємства. *Сталий розвиток економіки*. 2015. № 1. С. 213 – 219.

21. Литвин І. С., Іващенко А. І. Шляхи удосконалення системи управління грошовими потоками. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 2. С. 51 – 56.

22. Лотоцька І. П. Обліково-економічна сутність грошових коштів. *Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції студентів аспірантів та молодих вчених «Інноваційний розвиток та безпека підприємства в умовах неоіндустріального суспільства»*, 2019. Луцьк. С. 200 – 202.

23. Майборода О. Є., Майборода О. В., Реплюк О. В. Напрями управління грошовими потоками підприємства. *Економіка та суспільство*. 2017. № 10. С. 305 – 309.

24. Маліков В. В. Практичні рекомендації щодо управління грошовими потоками підприємства. *Бізнес Інформ*. 2020. № 5. С. 370 – 374.

25. Мордовцев О. С., Хребтов М. І. Методичний підхід до управління грошовими потоками промислового підприємства. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки)*. 2020. № 2. С. 3 – 8.

26. Мулик Т. О. Методичні підходи до аналізу грошових потоків підприємства. *Економіка та суспільство*. 2022. № 39. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-39-47> (дата звернення: 08.06.2023).

27. Мулик Т. О. Організація аналізу грошових потоків на підприємстві. *Економіка та суспільство*. 2022. № 40. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-3> (дата звернення: 08.06.2023).

28. Офіційна фінансова звітність ПрАТ «ІНДАР». URL: https://clarity-project.info/edr/21680915/finances?current_year=2020 (дата звернення: 12.06.2023).

29.Офіційний сайт ПрАТ «ІНДАР». URL: <https://indar.com.ua/ua> (дата звернення: 12.06.2023).

30.Піскунова Н. О. Пошук оптимальної моделі управління грошовими потоками. *Ефективна економіка*. 2017. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5454> (дата звернення: 08.06.2023).

31.Подмешальська Ю. В., Троян О. В., Ковалик М. Д. Удосконалення методики аудиту операцій з грошовими коштами у касі підприємств. *Економіка та держава*. 2019. № 1. С. 114 – 121.

32.Попович О. В., Матківська Т. Я. Тлумачення поняття «грошові потоки» та їх класифікація. *Економіка. Фінанси. Право*. 2019. № 5. С. 23 – 27.

33.Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13> (дата звернення: 08.06.2023).

34.Рожков І. М. Фінансовий менеджмент: аналіз фінансово-економічного стану та розрахунок грошових потоків підприємства: Практикум. 2021. 38 с.

35. Савицька Г. В. Аналіз господарської діяльності підприємства, перероб. та дод. ТОВ «Нове знання», 2021. 688 с.

36.Сергєєва О. Р. Сутність та основні аспекти управління грошовими потоками підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2017. № 12. С. 107 – 110.

37.Скриль В. В., Ступенко К. Ю. Планування грошових потоків підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. № 12. С.12 – 20.

38.Стащук О. В., Хандучка А. М. Грошові потоки підприємства: суть та необхідність управління. *Молодий вчений*. 2014. № 6 (09). С. 45 – 47.

39.Томчук О. Ф. Звітність про рух грошових коштів як елемент інформаційного забезпечення аналізу фінансового стану підприємства. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 28. Одеса. С. 368 – 375.

40.Харченко В. А. Система управління грошовими потоками підприємства. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2021. № 1. С. 61 – 65.

41.Циган Р. М. Удосконалення класифікації грошових потоків з урахуванням сучасних умов господарювання. *Актуальні проблеми економіки*. 2020. № 4 (106). С. 150 – 155.

42.Чудінович М. В. Оптимізація управління грошовими коштами підприємства. Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: науковий журнал. Острог: Вид-во НУ «ОА», грудень 2019. № 3 (31). С. 70 – 73.

43.Школьник І. О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. К.: Ліра–К, 2018. 301 с.

44.Щепіна Т. Г., Тітаренко А. Д. Комплексний аналіз грошових потоків державного підприємства «Антонов». *Modern Economics*. 2021. № 26. С. 178 – 184.

45.Яструбецька Л. С. Грошові потоки в оцінці інвестиційного проекту. *Фінанси України*. 2015. № 5. С. 101 – 109.

ДОДАТКИ

Додаток А

Приватне акціонерне товариство "По виробництву інсулінів "ІНДАР"

18.03.2020 № 15.05-12-05.00/382

На № _____ Усім, кого це стосується

Приватне акціонерне товариство «По виробництву інсулінів «Індар» висловлює Вам свою повагу та у зв'язку з можливими ризиками, пов'язаними з обмеженнями згідно Постанови КМУ «Про запобігання поширенню на території України коронавірусу COVID-19», повідомляє про наступне:

- ПрАТ «Індар» має у наявності достатній запас препаратів інсуліну та продовжує виробництво;
- підприємство також може здійснити поставку власної продукції в повному обсязі у найкоротший термін при виникненні нагальної потреби.

Ми, як стратегічне підприємство та виробник життєво необхідних ліків, гарантуємо безперервне забезпечення препаратами інсуліну усіх, як існуючих, так і нових пацієнтів.

З повагою,
голова правління
ПрАТ «По виробництву інсулінів «Індар»

В.В.Винищук

КУПУЙТЕ ТІЛЬКИ СЕРТИФІКОВАНУ ПРОДУКЦІЮ GlucoDr.auto™A!

Шановний споживачу!

Хочемо звернути Вашу увагу, що на ринку України були виявлені глюкометри та тест-смужки, які продаються під брендом GlucoDr.auto™A, але мають не сертифіковану в Україні англomовну упаковку. Це свідчить про те, що продукція потрапила до країни незаконним шляхом, не пройшла відповідні процедури сертифікації.

Згідно діючого законодавства, всі вироби медичного призначення, які продаються на території України, повинні пройти процедуру оцінки відповідності технічним регламентам, що гарантує належну якість товару та безпеку для використання споживачем.

ПРАТ «ІНДАР», як уповноважений представник виробника продукції GlucoDr.auto™A в Україні, який займається сертифікацією, оцінкою якості і безпеки, легальним ввезенням, реалізацією та гарантійним обслуговуванням (Сертифікат відповідності № UA.TR.098.0086-17 https://indar.com.ua/sites/indar/files/ua.tr_098.0086-17_indar_glyukometry.pdf), повідомляє, що

офіційна гарантія видається тільки на ті вироби, які ввезені в Україну легальним шляхом, та продаються в офіційній українській упаковці.

У випадку, якщо споживач купив продукцію GlucoDr.auto™A не в українській в упаковці, без логотипу «ІНДАР», компанія не несе ніякої відповідальності за якість цих товарів та не надає на них ніякої гарантії!

У зв'язку з цим хочемо ще раз звернути увагу на особливості упаковок, в яких продаються сертифіковані в Україні глюкометри та тест-смужки GlucoDr.auto™A:

- Текст українською мовою
- Логотип «ІНДАР» у верхньому лівому куті упаковки
- Детальна інструкція-вкладиш українською мовою

Сертифіковану продукцію GlucoDr.auto™A Ви можете придбати в аптеках, магазинах виробів медичного призначення або в інтернет-магазинах.

Більш детальну інформацію про партнерів та місця продажу даної продукції можна отримати за телефоном (044) 566 53 01.

Бажаємо Вам здоров'я! Купуйте тільки сертифіковану в Україні продукцію!

Додаток Б

Баланс (Звіт про фінансовий стан) ПрАТ «ІНДАР» за 2020 р.

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	606.00	56.00
первісна вартість	1001	1 762.00	1 333.00
накопичена амортизація	1002	1 156.00	1 277.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	40 165.00	7 091.00
Основні засоби	1010	81 130.00	123 712.00
первісна вартість	1011	176 265.00	238 403.00
знос	1012	95 135.00	114 691.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	0.00
первісна вартість	1016	0.00	0.00
знос	1017	0.00	0.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	0.00
первісна вартість	1021	0.00	0.00
накопичена амортизація	1022	0.00	0.00
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	294.00	294.00
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	0.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	0.00
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	0.00
Гудвіл	1050	0.00	0.00
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	0.00
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	0.00
Інші необоротні активи	1090	0.00	0.00
Усього за розділом I	1095	122 195.00	131 153.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	193 852.00	228 586.00
Виробничі запаси	1101	47 855.00	49 298.00
Незавершене виробництво	1102	10 510.00	19 465.00

Готова продукція	1103	133 927.00	156 982.00
Товари	1104	1 560.00	2 841.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	0.00
Депозити перестрахування	1115	0.00	0.00
Векселі одержані	1120	0.00	0.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	181 890.00	231 057.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	27 780.00	25 021.00
з бюджетом	1135	32 797.00	9 798.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	902.00	1 392.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	0.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10 635.00	10 843.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	0.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	5 045.00	8 187.00
Готівка	1166	0.00	0.00
Рахунки в банках	1167	5 045.00	8 187.00
Витрати майбутніх періодів	1170	3 274.00	2 709.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	0.00
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	0.00
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	0.00
резервах незароблених премій	1183	0.00	0.00
інших страхових резервах	1184	0.00	0.00
Інші оборотні активи	1190	0.00	0.00
Усього за розділом II	1195	455 273.00	516 201.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	0.00
Баланс	1300	577 468.00	647 354.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
-------------	--------------	---	--

I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	80 886.00	80 886.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	0.00
Капітал у дооцінках	1405	3 628.00	3 355.00
Додатковий капітал	1410	30 686.00	30 664.00
Емісійний дохід	1411	0.00	0.00
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	0.00
Резервний капітал	1415	16 672.00	16 672.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	97 279.00	82 156.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	0.00
Вилучений капітал	1430	0.00	0.00
Інші резерви	1435	0.00	0.00
Усього за розділом I	1495	229 151.00	213 733.00
II. Довгострокові зобов'язання та забезпечення	1500	796.00	736.00
Відстрочені податкові зобов'язання			
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	0.00
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	0.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0.00	0.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	0.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	0.00
Цільове фінансування	1525	0.00	0.00
Благодійна допомога	1526	0.00	0.00
Страхові резерви	1530	0.00	0.00
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	0.00
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	0.00
резерв незароблених премій	1533	0.00	0.00
інші страхові резерви	1534	0.00	0.00
Інвестиційні контракти	1535	0.00	0.00
Призовий фонд	1540	0.00	0.00
Резерв на виплату джекпоту	1545	0.00	0.00
Усього за розділом II	1595	796.00	736.00
III. Поточні зобов'язання та забезпечення	1600	0.00	0.00
Короткострокові кредити банків			
Векселі видані	1605	0.00	0.00
Поточна кредиторська заборгованість за:	1610	0.00	0.00

довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1615	330 157.00	419 552.00
розрахунками з бюджетом	1620	793.00	142.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	0.00
розрахунками зі страхування	1625	549.00	0.00
розрахунками з оплати праці	1630	2 556.00	236.00
за одержаними авансами	1635	306.00	1 197.00
за розрахунками з учасниками	1640	1 758.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	0.00
за страховою діяльністю	1650	0.00	0.00
Поточні забезпечення	1660	8 002.00	9 873.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	0.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	0.00
Інші поточні зобов'язання	1690	3 400.00	1 885.00
Усього за розділом III	1695	347 521.00	432 885.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	0.00
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	0.00
Баланс	1900	577 468.00	647 354.00

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ПрАТ «ІНДАР»
за 2020 р.**

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	591 543.00	942 470.00
Чисті зароблені страхові премії	2010	0.00	0.00
Премії підписані, валова сума	2011	0.00	0.00
Премії, передані у перестраховання	2012	0.00	0.00

Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0.00	0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	479 242.00	715 586.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0.00	0.00
Валовий: прибуток	2090	112 301.00	226 884.00
збиток	2095	0.00	0.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0.00	0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0.00	0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків у інших страхових резервах	2112	0.00	0.00
Інші операційні доходи	2120	85 814.00	40 576.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0.00	0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0.00	0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0.00	0.00
Адміністративні витрати	2130	59 430.00	60 700.00
Витрати на збут	2150	53 295.00	119 987.00
Інші операційні витрати	2180	85 044.00	33 202.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0.00	0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0.00	0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	346.00	53 571.00
збиток	2195	0.00	0.00
Дохід від участі в капіталі	2200	0.00	0.00
Інші фінансові доходи	2220	0.00	0.00
Інші доходи	2240	0.00	0.00

Дохід від благодійної допомоги	2241	0.00	0.00
Фінансові витрати	2250	0.00	0.00
Втрати від участі в капіталі	2255	0.00	0.00
Інші витрати	2270	20.00	236.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0.00	0.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	326.00	53 335.00
збиток	2295	0.00	0.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-210.00	-10 318.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0.00	0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	116.00	43 017.00
збиток	2355	0.00	0.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0.00	0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0.00	0.00
Накопичені курсові різниці	2410	0.00	0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0.00	0.00
Інший сукупний дохід	2445	334.00	335.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	334.00	335.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0.00	0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	334.00	335.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	450.00	43 352.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис.	За аналогічний
-------------	-----------	-------------------------	----------------

		грн	період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	391 504.00	642 150.00
Витрати на оплату праці	2505	102 265.00	92 790.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	20 145.00	17 415.00
Амортизація	2515	20 402.00	16 712.00
Інші операційні витрати	2520	146 137.00	161 371.00
Разом	2550	680 453.00	930 438.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0.00	0.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0.00	0.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.00	0.00
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.00	0.00
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0.00	0.00

Додаток В

Баланс (Звіт про фінансовий стан) ПрАТ «ІНДАР» за 2021 р.

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду,	На кінець звітнього періоду,
--------------------	----------------------	--	---

		тис. грн	тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	56.00	395.00
первісна вартість	1001	1 333.00	1 781.00
накопичена амортизація	1002	1 277.00	1 386.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	7 091.00	9 556.00
Основні засоби	1010	123 712.00	103 560.00
первісна вартість	1011	238 403.00	243 613.00
знос	1012	114 691.00	140 053.00
Інвестиційна нерухомість	1015	0.00	0.00
первісна вартість	1016	0.00	0.00
знос	1017	0.00	0.00
Довгострокові біологічні активи	1020	0.00	0.00
первісна вартість	1021	0.00	0.00
накопичена амортизація	1022	0.00	0.00
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	294.00	294.00
інші фінансові інвестиції	1035	0.00	0.00
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	0.00	0.00
Відстрочені податкові активи	1045	0.00	0.00
Гудвіл	1050	0.00	0.00
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	0.00	0.00
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	0.00	0.00
Інші необоротні активи	1090	0.00	0.00
Усього за розділом I	1095	131 153.00	113 805.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	228 586.00	128 577.00
Виробничі запаси	1101	49 298.00	68 415.00
Незавершене виробництво	1102	19 465.00	5 348.00
Готова продукція	1103	156 982.00	51 387.00
Товари	1104	2 841.00	3 427.00
Поточні біологічні активи	1110	0.00	0.00
Депозити перестраховання	1115	0.00	0.00
Векселі одержані	1120	0.00	0.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи,	1125	231 057.00	137 059.00

послуги			
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	25 021.00	53 970.00
з бюджетом	1135	9 798.00	25 312.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	1 392.00	1 165.00
з нарахованих доходів	1140	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1145	0.00	0.00
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10 843.00	11 414.00
Поточні фінансові інвестиції	1160	0.00	0.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	8 187.00	5 013.00
Готівка	1166	0.00	0.00
Рахунки в банках	1167	8 187.00	5 013.00
Витрати майбутніх періодів	1170	2 709.00	2 377.00
Частка перестраховика у страхових резервах	1180	0.00	0.00
у тому числі в: резервах довгострокових зобов'язань	1181	0.00	0.00
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	0.00	0.00
резервах незароблених премій	1183	0.00	0.00
інших страхових резервах	1184	0.00	0.00
Інші оборотні активи	1190	0.00	0.00
Усього за розділом II	1195	516 201.00	363 722.00
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0.00	0.00
Баланс	1300	647 354.00	477 527.00

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	80 886.00	80 886.00
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0.00	0.00
Капітал у дооцінках	1405	3 355.00	3 082.00
Додатковий капітал	1410	30 664.00	30 641.00
Емісійний дохід	1411	0.00	0.00
Накопичені курсові різниці	1412	0.00	0.00

Резервний капітал	1415	16 672.00	16 672.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	82 156.00	-150 441.00
Неоплачений капітал	1425	0.00	0.00
Вилучений капітал	1430	0.00	0.00
Інші резерви	1435	0.00	0.00
Усього за розділом I	1495	213 733.00	-19 160.00
II. Довгострокові зобов'язання та забезпечення	1500	736.00	677.00
Відстрочені податкові зобов'язання			
Пенсійні зобов'язання	1505	0.00	0.00
Довгострокові кредити банків	1510	0.00	0.00
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0.00	0.00
Довгострокові забезпечення	1520	0.00	0.00
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	0.00	0.00
Цільове фінансування	1525	0.00	0.00
Благодійна допомога	1526	0.00	0.00
Страхові резерви	1530	0.00	0.00
у тому числі: резерв довгострокових зобов'язань	1531	0.00	0.00
резерв збитків або резерв належних виплат	1532	0.00	0.00
резерв незароблених премій	1533	0.00	0.00
інші страхові резерви	1534	0.00	0.00
Інвестиційні контракти	1535	0.00	0.00
Призовий фонд	1540	0.00	0.00
Резерв на виплату джекпоту	1545	0.00	0.00
Усього за розділом II	1595	736.00	677.00
III. Поточні зобов'язання та забезпечення	1600	0.00	0.00
Короткострокові кредити банків			
Векселі видані	1605	0.00	0.00
Поточна кредиторська заборгованість за:	1610	0.00	0.00
довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1615	419 552.00	476 166.00
розрахунками з бюджетом	1620	142.00	124.00
у тому числі з податку на прибуток	1621	0.00	0.00
розрахунками зі страхування	1625	0.00	0.00
розрахунками з оплати праці	1630	236.00	119.00

за одержаними авансами	1635	1 197.00	7 942.00
за розрахунками з учасниками	1640	0.00	0.00
із внутрішніх розрахунків	1645	0.00	0.00
за страховою діяльністю	1650	0.00	0.00
Поточні забезпечення	1660	9 873.00	10 991.00
Доходи майбутніх періодів	1665	0.00	0.00
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	0.00	0.00
Інші поточні зобов'язання	1690	1 885.00	668.00
Усього за розділом III	1695	432 885.00	496 010.00
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0.00	0.00
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0.00	0.00
Баланс	1900	647 354.00	477 527.00

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ПрАТ «ІНДАР»
за 2021 р.**

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	753 184.00	591 543.00
Чисті зароблені страхові премії	2010	0.00	0.00
Премії підписані, валова сума	2011	0.00	0.00
Премії, передані у перестраховання	2012	0.00	0.00
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	0.00	0.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	531 762.00	479 242.00
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	0.00	0.00

Валовий: прибуток	2090	221 422.00	112 301.00
збиток	2095	0.00	0.00
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	0.00	0.00
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	0.00	0.00
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	0.00	0.00
Зміна частки перестраховиків у інших страхових резервах	2112	0.00	0.00
Інші операційні доходи	2120	42 710.00	85 814.00
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121	0.00	0.00
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	0.00	0.00
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	0.00	0.00
Адміністративні витрати	2130	69 508.00	59 430.00
Витрати на збут	2150	113 405.00	53 295.00
Інші операційні витрати	2180	79 752.00	85 044.00
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181	0.00	0.00
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	0.00	0.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	1 467.00	346.00
збиток	2195	0.00	0.00
Дохід від участі в капіталі	2200	0.00	0.00
Інші фінансові доходи	2220	0.00	0.00
Інші доходи	2240	0.00	0.00
Дохід від благодійної допомоги	2241	0.00	0.00
Фінансові витрати	2250	0.00	0.00
Втрати від участі в капіталі	2255	0.00	0.00
Інші витрати	2270	16.00	20.00
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0.00	0.00

Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	1 451.00	326.00
збиток	2295	0.00	0.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-707.00	-210.00
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0.00	0.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	744.00	116.00
збиток	2355	0.00	0.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	0.00	0.00
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	0.00	0.00
Накопичені курсові різниці	2410	0.00	0.00
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	0.00	0.00
Інший сукупний дохід	2445	332.00	334.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	332.00	334.00
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	0.00	0.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	332.00	334.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1 076.00	450.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	421 422.00	391 504.00
Витрати на оплату праці	2505	115 427.00	102 265.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	22 970.00	20 145.00

Амортизація	2515	25 481.00	20 402.00
Інші операційні витрати	2520	212 032.00	146 137.00
Разом	2550	797 332.00	680 453.00

Розрахунок показників прибутковості акцій

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Середньорічна кількість простих акцій	2600	0.00	0.00
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	0.00	0.00
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0.00	0.00
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0.00	0.00
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0.00	0.00

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) ПрАТ «ІНДАР» за 2021 р.

Рух коштів у результаті операційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	678 725.00	585 006.00
Повернення податків і зборів	3005	52 009.00	78 537.00
у тому числі податку на додану вартість	3006	52 009.00	78 537.00
Цільового фінансування	3010	2 358.00	1 983.00
Надходження від отримання субсидій, дотацій	3011	0.00	0.00
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	43 871.00	1 197.00

Надходження від повернення авансів	3020	682.00	15 578.00
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	49.00	151.00
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	0.00	0.00
Надходження від операційної оренди	3040	128.00	209.00
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	0.00	0.00
Надходження від страхових премій	3050	2.00	0.00
Надходження фінансових установ від повернення позик	3055	0.00	0.00
Інші надходження	3095	2.00	27.00
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	444 791.00	451 019.00
Праці	3105	91 356.00	82 393.00
Відрахувань на соціальні заходи	3110	24 661.00	22 045.00
Зобов'язань із податків і зборів	3115	25 804.00	47 532.00
Витрачання на оплату зобов'язань із податку на прибуток	3116	904.00	700.00
Витрачання на оплату зобов'язань із податку на додану вартість	3117	16.00	0.00
Витрачання на оплату зобов'язань із інших податків і зборів	3118	24 884.00	46 832.00
Витрачання на оплату авансів	3135	179 037.00	23 829.00
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	83.00	148.00
Витрачання на оплату цільових внесків	3145	0.00	0.00
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами	3150	0.00	0.00
Витрачання фінансових установ на надання позик	3155	0.00	0.00
Інші витрачання	3190	3 548.00	4 551.00
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	8 546.00	51 171.00

Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
-------------	-----------	------------------------	--

Надходження від реалізації: фінансових інвестицій необоротних активів	3200	0.00	0.00
Надходження від отриманих: відсотків дивідендів	3215	0.00	0.00
Надходження від деривативів	3225	0.00	0.00
Надходження від погашення позик	3230	103.00	75.00
Надходження від вибуття дочірнього підприємства й іншої господарської одиниці	3235	0.00	0.00
Інші надходження	3250	0.00	0.00
Витрачання на придбання: фінансових інвестицій необоротних активів	3255	0.00	0.00
Виплати за деривативами	3260	9 248.00	32 982.00
Витрачання на надання позик	3275	1 964.00	970.00
Витрачання на придбання дочірнього підприємства й іншої господарської одиниці	3280	0.00	0.00
Інші платежі	3290	0.00	0.00
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-11 109.00	-33 877.00

Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Власного капіталу	3300	0.00	0.00
Отримання позик	3305	0.00	0.00
Надходження від продажу частки в дочірньому підприємстві	3310	0.00	0.00
Інші надходження	3340	0.00	0.00
Витрачання на: Викуп власних акцій	3345	0.00	0.00
Погашення позик	3350	0.00	0.00
Сплату дивідендів	3355	166.00	16 965.00
Витрачання на сплату відсотків	3360	0.00	0.00
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	0.00	0.00
Витрачання на придбання частки в дочірньому	3370	0.00	0.00

підприємстві			
Витрачання на виплати неконтрольованим часткам у дочірніх підприємствах	3375	0.00	0.00
Інші платежі	3390	0.00	0.00
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-166.00	-16 965.00
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-2 729.00	329.00
Залишок коштів на початок року	3405	8 187.00	5 045.00
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	-445.00	2 813.00
Залишок коштів на кінець року	3415	5 013.00	8 187.00

Додаток Д

Баланс (Звіт про фінансовий стан) ПрАТ «ІНДАР» за 2022 р.

Актив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Необоротні активи Нематеріальні активи	1000	395.00	356.00
первісна вартість	1001	1 781.00	2 003.00
накопичена амортизація	1002	1 386.00	1 647.00
Незавершені капітальні інвестиції	1005	9 556.00	10 240.00
Основні засоби	1010	103 560.00	116 845.00
первісна вартість	1011	243 613.00	284 314.00
знос	1012	140 053.00	167 469.00
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	294.00	
Усього за розділом I	1095	113 805.00	127 441.00
II. Оборотні активи Запаси	1100	128 577.00	236 842.00
Виробничі запаси	1101	68 415.00	57 853.00
Незавершене виробництво	1102	5 348.00	6 529.00
Готова продукція	1103	51 387.00	166 954.00
Товари	1104	3 427.00	5 506.00
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	137 059.00	92 917.00
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	53 970.00	9 563.00
з бюджетом	1135	25 312.00	46 531.00
у тому числі з податку на прибуток	1136	1 165.00	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	11 414.00	10 579.00
Гроші та їх еквіваленти	1165	5 013.00	23 213.00
Рахунки в банках	1167	5 013.00	23 213.00
Витрати майбутніх періодів	1170	2 377.00	954.00
Інші оборотні активи	1190		310.00
Усього за розділом II	1195	363 722.00	420 909.00

Баланс	1300	477 527.00	548 350.00
--------	------	------------	------------

Пасив

Назва рядка	Код рядка	На початок звітнього періоду, тис. грн	На кінець звітнього періоду, тис. грн
I. Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	80 886.00	80 886.00
Капітал у дооцінках	1405	3 082.00	2 811.00
Додатковий капітал	1410	30 641.00	30 618.00
Резервний капітал	1415	16 672.00	16 189.00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-150 441.00	-118 748.00
Усього за розділом I	1495	-19 160.00	11 756.00
II. Довгострокові зобов'язання та забезпечення	1500	677.00	617.00
Відстрочені податкові зобов'язання			
Усього за розділом II	1595	677.00	617.00
товари, роботи, послуги	1615	476 166.00	460 340.00
розрахунками з бюджетом	1620	124.00	5 716.00
у тому числі з податку на прибуток	1621		3 823.00
розрахунками зі страхування	1625		1 911.00
розрахунками з оплати праці	1630	119.00	7 635.00
за одержаними авансами	1635	7 942.00	16 235.00
Поточні забезпечення	1660	10 991.00	39 029.00
Інші поточні зобов'язання	1690	668.00	5 111.00
Усього за розділом III	1695	496 010.00	535 977.00
Баланс	1900	477 527.00	548 350.00

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ПрАТ «ІНДАР»
за 2022 р.**

Фінансові результати

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис.

			грн
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	689 417.00	753 184.00
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	447 911.00	531 762.00
Валовий: прибуток	2090	241 506.00	221 422.00
Інші операційні доходи	2120	45 955.00	42 710.00
Адміністративні витрати	2130	62 925.00	69 508.00
Витрати на збут	2150	79 667.00	113 405.00
Інші операційні витрати	2180	103 837.00	79 752.00
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	41 032.00	1 467.00
Інші витрати	2270	10.00	16.00
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	41 022.00	1 451.00
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-9 195.00	-707.00
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	31 827.00	744.00

Сукупний дохід

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Інший сукупний дохід	2445	331.00	332.00
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	331.00	332.00
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	331.00	332.00
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	32 158.00	1 076.00

Елементи операційних витрат

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, тис. грн	За аналогічний період попереднього року, тис. грн
Матеріальні затрати	2500	424 786.00	421 422.00

Витрати на оплату праці	2505	106 996.00	115 427.00
Відрахування на соціальні заходи	2510	20 642.00	22 970.00
Амортизація	2515	27 725.00	25 481.00
Інші операційні витрати	2520	201 461.00	212 032.00
Разом	2550	781 610.00	797 332.00

**Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом) ПрАТ «ІНДАР» за
2022 р.**

Рух коштів у результаті операційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	697 697.00	678 725.00
Повернення податків і зборів	3005	31 850.00	52 009.00
у тому числі податку на додану вартість	3006	31 850.00	52 009.00
Цільового фінансування	3010	11.00	2 358.00
Надходження авансів від покупців і замовників	3015	105 997.00	43 871.00
Надходження від повернення авансів	3020	1 949.00	682.00
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	50.00	49.00
Надходження від операційної оренди	3040	128.00	
Надходження від страхових премій	3050	2.00	
Інші надходження	3095	2 396.00	2.00
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	525 933.00	444 791.00
Праці	3105	77 520.00	91 356.00
Відрахувань на соціальні заходи	3110	20 887.00	24 661.00
Зобов'язань із податків і зборів	3115	26 009.00	25 804.00
Витрачання на оплату зобов'язань із податку на прибуток	3116	4 207.00	904.00
Витрачання на оплату зобов'язань із податку на додану вартість	3117	16.00	

Витрачання на оплату зобов'язань із інших податків і зборів	3118	21 802.00	24 884.00
Витрачання на оплату авансів	3135	160 213.00	179 037.00
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	12 765.00	83.00
Інші витрачання	3190	2 538.00	3 548.00
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	14 085.00	8 546.00

Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Надходження від погашення позик	3230	81.00	103.00
необоротних активів	3260	9 248.00	
Витрачання на надання позик	3275	880.00	1 964.00
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	-799.00	-11 109.00

Рух коштів у результаті фінансової діяльності

Назва рядка	Код рядка	За звітний період, грн	За аналогічний період попереднього року, грн
Сплату дивідендів	3355	475.00	166.00
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-475.00	-166.00
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	12 811.00	-2 729.00
Залишок коштів на початок року	3405	5 013.00	8 187.00
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	5 389.00	-445.00
Залишок коштів на кінець року	3415	23 213.00	5 013.00

Додаток Е

Контракт № 000320

14.05.2023

ПрАТ «ІНДАР», юридична особа, зареєстрована законодавством України, юридична адреса:

вул. Бориспільська, 13, Київ, діюча на підставі Статуту, надалі «Продавець», із одного боку, та компанія Boehringer Ingelheim Ellas A.E. (S.A.), Канада, надалі «Покупець», із другого боку, далі за текстом разом і окремо іменовані Сторони, уклали цей контракт про наступне:

2. ПРЕДМЕТ КОНТРАКТУ

2.1. Продавець продав, а Покупець купив партію таблеток «Хумодар Р 100Р» (надалі – ТОВАР) на суму 50 000 (п'ятдесят тисяч) доларів.

3. КІЛЬКІСТЬ ТОВАРУ

3.1. Одиницею виміру кількості товару є упаковка.

3.2. Загальна кількість товару, що продається за цим договором, складає 50 000 пар.

4. ЯКІСТЬ ТОВАРУ

4.1. Якість товару, що постачається відповідно до цього Контракту, має в повній мірі відповідати стандартам, які діють на території України та підтверджуватися сертифікатом якості, виданим заводом-виробником.

5. ЦІНА ТА ЗАГАЛЬНА ВАРТІСТЬ ТОВАРУ

5.1. Ціни на товари, що постачаються за даним Договором, встановлені в доларах США.

5.2. Ціна за 1 упаковку таблеток становить 1 (один) долар США.

5.3. Загальна сума даного Договору складає 50 000 (п'ятдесят тисяч) доларів США.

6. УПАКОВКА, МАРКУВАННЯ ТА ТРАНСПОРТУВАННЯ

6.1. Товар має бути упакований в коробку, яка зберігає гігієнічні та технологічні властивості продукту.

6.2. Упаковка, в якій відвантажуються товари, повинна забезпечувати, за умов належного поводження, цілісність товарів при транспортуванні. На кожен упаковку Продавцем наноситься таке маркування: найменування Продавця, номер Договору, номер серії й інші реквізити, завчасно повідомлені Покупцем Продавцеві.

6.3. Товар перевозять транспортом усіх видів відповідно до правил перевезення вантажів, чинних для товару цього виду.

7. ЗДАЧА-ПРИЙМАННЯ ТОВАРУ

7.1. Продавець повинен передати товар Покупцю в повному обсязі упродовж 14 днів з моменту оплати.

7.2. Продавець сплачує всі втрати у разі пошкодження товару до моменту доставки його на склад Покупця.

7.3. Прием-здача поставленої продукції оформлюється двостороннім актом прийому-здачі.

8. ПЛАТЕЖІ

8.1. Загальна вартість Товару становить 50 000 (п'ятдесят тисяч) доларів США та сплачується Покупцем на банківський рахунок Продавця згідно з вказаними в цьому договорі реквізитами

упродовж семи днів з моменту доставки Товару Продавцем на митну територію України.

8.2. Всі платежі Покупця Продавцеві по цьому Договору здійснюються у доларах США в безготівковій формі.

9. ФОРС-МАЖОРНІ ОБСТАВИНИ

9.1. Поняття «Форс-мажор» означає стихійні лиха, військові дії на території держав, пожежу, вибух, саботаж, страйки й інші виробничі, цивільні чи публічні конфлікти. Сторони мають право не нести відповідальність за невиконання зобов'язань по договору, якщо це невиконання сталося з причини форс-мажору.

9.2. Сторона, яка опинилася під впливом форс-мажорних обставин, має швидко (не пізніше 3 (трьох) робочих днів) повідомити про це іншу Сторону. Дане повідомлення в розумні строки має бути затверджено Торгово-промисловою палатою країни, в якій почалися (закінчилися) форс-мажорні умови.

10. ГАРАНТІЇ ЯКОСТІ

10.1. Продавець гарантує, що поставлена за цим Контрактом продукція вироблена відповідно до стандартів країни-виробника. Для підтвердження цього Продавець передає Покупцю Сертифікат якості виробника.

10.2. Термін гарантії складає 3 місяці з дати поставки будь-якої партії товару.

10.3. Покупець повинен повідомити Продавцю свої претензії щодо якості чи кількості товару впродовж 10 днів із дати поставки.

10.4. Покупець повинен надати Продавцю затверджений Торговою палатою Рекламацийний акт, за допомогою якого можна буде виявити характер дефекту, день його виявлення та причина.

11. САНКЦІЇ

11.1. При необґрунтованій відмові Покупця від одержання передбаченого Договором Товару, він відшкодовує Продавцеві збитки, пов'язані з транспортуванням.

11.2. У випадку невиконання зобов'язань за Договором, Продавець повертає Покупцеві перераховану суму, а також сплачує відсоток за користування грошовими коштами у розмірі 0,2 % від суми договору за кожен день затримки.